

RNDr. Miloš Vystrčil

*politik, bývalý starosta
Telče, poté náměstek
hejtmana a hejtman
Vysočiny*

Narodil se 10. srpna 1960 v Dačicích, od narození žije v Telči. Po maturitě na Gymnáziu Otokara Březiny v Telči studoval na Masarykově univerzitě v Brně, na přírodovědecké fakultě, obor matematika – fyzika. Promoval v roce 1984, získal titul RNDr.

Po absolvování jednorroční základní vojenské služby učil od roku 1985 na Gymnáziu Otokara Březiny v Telči, kde pak v letech 1992 – 1998 zastával i funkci zástupce ředitele. Od roku 1990 byl současně i zastupitelem města Telče, od roku 1994 radním města.

V roce 1998 se stal starostou Telče, od roku 2001 byl prvním (statutárním) zástupcem hejtmana kraje Vysočina, od prosince 2004 až dosud je hejtmanem kraje Vysočina.

Miloš Vystrčil žije stále v Telči, je ženatý a má dvě dcery.

Miloš Vystrčil Má setkání s Vysočinou

Má setkání s Vysočinou

Miloš Vystrčil

Má setkání s Vysočinou

Miloš Vystrčil

Sestavil a k tisku připravil přes mírné protesty autora Oldřich **Zadražil**

Má setkání s Vysočinou
text: Miloš Vystrčil
úvod a redakce: Oldřich Zadražil
fotografie a ilustrace: archiv autorů
vydaly Tiskárny Havlíčkův Brod, a. s.

Obsah

Milý čtenáři	4
Miloš Vystrčil a jeho kořeny	6
Má setkání s Vysočinou	10
Nejdříve ze všeho učím o naší obci a našem kraji	12
Vysočina se s nikým nemazlí	14
Hvězdy z Vysočiny	16
Holocaust, dnešní náckové a historická paměť	18
Památky a pohádky	20
Politika, populismus a odvaha k zodpovědnosti	22
Co je největším bohatstvím Vysočiny	24
Nikdy nebylo líp?!	26
Města a vesnice jsou prameny života na Vysočině	28
Hlavní města brambor i skotu jsou na Vysočině	30
O žácích, kantorech a našem školství	32
Kniha vychovává	34
Folklór - naše tradice a pýcha	36
Hasičů si vážím	38
Tak se podívejte, jak to dělají na Vysočině	40
Květinovská kuchařka	42
Píša Vysočině	44
Odpovědnost za krásu	46
Lidé a nemocnice	48
Hurá, nehurá, jde se do školy	50
Budoucnost Vysočiny	52
Bajka o žabce	53

Milý čtenáři,

když jsem před časem opakovaně pročítal některé příspěvky Miloše Vystrčila k různým tématům z Vysočiny, napadlo mě, že by bylo dobré mít alespoň některé z nich pohromadě. Ne proto, aby měl můj přítel hejtman radost, ale proto, že se k nim občas z různých důvodů vracím. Současně věřím, že nejsem sám, komu jsou jeho názory na život a události na Vysočině blízké a srozumitelné.

Já navíc za jeho články pořád vidím obyčejného kluka z Telče, zapáleného fotbalistu, oblíbeného učitele a náročného starostu, který občas hodně počítá a kombinuje a hlavně, který se pořád někde uvnitř sebe stále vyrovnává s tím, že svět kolem něj není tak přímý, rovný a slušný, jak by podle něj měl nebo mohl být. Ani on ovšem není jen ideálním vzorem, v pracovních záležitostech umí být někdy i nepříjemný. Jeho pozornost k detailům by mohla být nazývána puntičkářstvím. Ale pořád u něj vnímám jako podstatnou snahu o přímost a slušnost.

Po řadě diskusí jsme nakonec s Milošem vybrali několik jeho příspěvků věnovaných Vysočině, které napsal z pozice hejtmana kraje. Jsou to takové texty, o kterých jsme oba přesvědčeni, že mají trvalou platnost a jsou pro náš kraj typické. Současně jsem je občas doplnil o další texty, které k nim podle mne také patří.

Někdy se Miloš bránil zařazení glos a příspěvků, které jeho osobu nějak hodnotí, či dokonce chválí. V několika málo případech jsem ale přece jen uspěl.

První stránky publikace jsem napsal sám – chtěl jsem, aby ses dozvěděl, kde se Miloš Vystrčil na Vysočině vzal a proč mne nepřekvapilo, že se stal profesionálním politikem. V řazení dalších článků jsme nakonec volili chronologické hledisko – jak ta setkání a zamyšlení přicházela na svět v čase, i když někdy pochází myšlenky v jednom článku z více různých období.

Dále již Vysočinou čtenáře provází ve svých úvahách Miloš Vystrčil. Přál bych si, aby to bylo pro Vás všechny seznámení příjemné a také poučné.

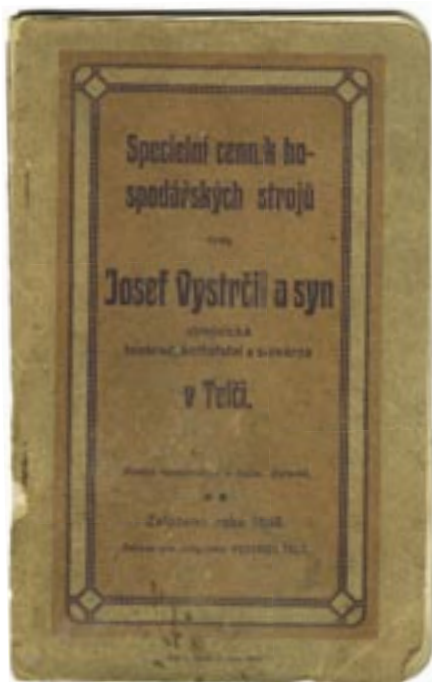
Oldřich Zadražil
15. srpna 2008

Úplně patentní žentourové mlátičí složení
a pšeničným žetvím a kobilovými žetvím.

Josef Vymětal a spol. v Praze

Miloš Vystrčil a jeho kořeny

Letos je to právě půl století, co jsem nastoupil do učení v telčském Motorpalu. Pro většinu mých blízkých a známých jsem ale pracoval na Podolí u Vystrčilů. Tak se v té době stále ještě strojnické továrně, byť značně změněné, v Telči říkalo. Vždyť od jejího znárodnění v roce 1948 uběhlo sotva deset roků.

V nářadovně, která se stala mým pracovištěm, jsem poznal samé pány řemeslníky, kteří mě, nemotorného učeníka, velmi dobře přijali mezi sebe. Na dílnu k nám pravidelně přicházeli ke konzultacím konstruktéři a technologové z přípravy výroby. Jak jsem brzy poznal, vztahy mezi dělníky nářadovny a techniky byl velmi přátelské. Většinou se dobře znali, protože řada z nich začínala svoji životní dráhu právě vyučením v původní Vystrčilově továrně na hasičské stříkačky.

Nemohl jsem si ale nevšimnout, že k jednomu z techniků, ač mu také mí starší kolegové tykali, se chovali trochu jinak. I po padesáti letech napíši, že s přirozeným respektem. Jeho připomínky a doporučení přijímali v naprosté většině vážně a zodpovědně. On se také ke každému choval velmi slušně, až uctivě, což zrovna v té době a v tom prostředí nebylo až tak běžné. Nikdy třeba neopomenul při vstupu na dílnu všechny pěkně nahlas a zdvořile pozdravit. Nevyhýbal se řešit i zdánlivě obyčejný technický problém, o jehož řešení byl požádán. Brzy jsem poznal, že starší dělníci se na něj s důvěrou obraceli i v jiných, ne zrovna pracovních záležitostech. Ať to byl překlad německého prospektu, napsání úředního dopisu či spočítání příkladu pro školní úkol svých ratolestí. Nikdy nebyli odmítnuti. Tak jsem před padesáti lety poznal pana Miloše Vystrčila staršího. Díky informacím z domova jsem věděl, že to je poslední šéf původní Vystrčilovy továrny před znárodněním. Dodnes ale dovedu pochopit údiv ze setkání s ním u některých mých spoluučenících. Na vlastní oči uviděli živého kapitalistu, kterého si všichni vážili, raději se s ním a je na dílně přirozenou autoritou. To se přece absolutně vymykalo tomu, co v té době ve škole slyšeli.

Shodou různých náhod jsem se za čas stal jeho nejbližším spolupracovníkem. Dvacet roků, které jsem tak pracovní strávil v jeho blízkosti, je určitě dostatečná doba ke vzájemnému poznání. Nebyl jsem sám, komu nezištně předával své zkušenosti a poradil či pomohl, kdykoliv jsme to potřebovali. Díky svým rozsáhlým všeobecným vědomostem byl pan Vystrčil uznávaným arbitrem pro různé spory či sázky, které se v pracovních kolektivech objevují. Samozřejmě jsme také spolu prožívali úspěchy

či nezdarů našich potomků. Na začátku naší spolupráce to byl on, kdo na konci školního roku čekal na zavolání z vrátnice, aby prohlédl vysvědčení obou synů. Ani v nejdůležitějším snu by některého z nás nenapadlo, že malý školák, tehdy spíš zavalitý kluk, je budoucí hejtmán Vysočiny.

S jeho otcem jsem prožíval Milošovy studijní úspěchy na vysoké škole, ale i velké zapálení pro sport, především fotbal. Prostě radosti i starosti, jak je známe z rodiny nebo z pracovního kolektivu.

Za čas se moje role obrátila. Asi jako každý rodič jsem odcházel s nervozitou na rodičovské schůzky na telčském gymnáziu, kde mladý Miloš, jak jsme jej pro rozlišení od otce měli pojmenovaného, učil naše syny. Velmi brzy si ve škole získal potřebný respekt. Přitom jeho žáci byli jen o málo let mladší než on. Přestože měl od počátku pověst velmi náročného učitele matematiky a fyziky, odcházelo z jeho tříd studovat oba nepopulární předměty daleko více studentů, než bylo obvyklé. Jím propagovaný slogan – *Den bez fyziky je ztracený den* – přijímali zprvu se studentským nadhledem. Řada z nich jej ale díky jeho přístupu přijala nakonec vlastně také za svůj.

Po roce 1990 jsem ve funkci tajemníka městského úřadu občas raději pozdržel odeslání podkladů zastupitelům jen proto, abychom získali čas na jejich překontrolování, či přepočítání. Důvod zdržení byl prostý. Především tomu, aby zastupitel, později radní Miloš Vystrčil nenašel díky svému matematickému myšlení v materiálech nějakou nesrovnalost.

Ne vždy se nám to podařilo. Jeho připravenost na jednání zastupitelstva ale prospívala všem. Dokázal podpořit dobře myšlený nápad, ne zrovna srozumitelně podaný, vlastním, učitelským výkladem. Stejně tak razantně upozornil na nepřesnosti či nejasnosti, které v podkladech našel.

Velmi rychle jsme našli formu spolupráce poté, co se v roce 1998 stal Miloš Vystrčil starostou Telče. Její definování nehledal v zákoně o obcích, jak by se od mladého starosty vůči staršímu tajemníkovi dalo očekávat. Postavil ji na přesném plnění pracovních úkolů, vzájemné konzultaci řešených problémů a zodpovědnosti za dodržení dohodnutých úkolů a termínů. Ani po roce 2000, kdy se Miloš stal místohejtmánem a později hejtmánem Vysočiny, se naše cesty nerozešly. Důvodů ke vzájemné výměně názorů či konzultacím, bylo a je stále dost. Jak jsem napsal v úvodu, letos v srpnu 2008 mám za sebou padesát pracovních roků. Z toho čtyřicet roků byli mými blízkými, a často nejbližšími, spolupracovníky potomci Josefa Vystrčila, který v polovině 19. století založil v Telči malý strojírenský závod.

Nemůže proto překvapit, že teď, když se pomalu ohlížím za svým pracovním životem, jsem se

pokusil sám sobě odpovědět i na otázku, kde a kdy vznikl fenomén Vystrčil, který v Telči nepřetržitě existuje 150 roků.

Při svém pátrání v historii Telče a Vysočiny jsem tak objevil příběh dvou mužů, jejichž životní osudy jsou až neuvěřitelně podobné a problémy, které řešili, jsou velmi blízké těm současným.

Je to příběh Vojtěcha Weidenhofferera (1826 – 1901) a Josefa Vystrčila staršího (1831 – 1894).

První žil v Německém Brodě v Čechách, druhý v moravské Telči, tedy na rozdílných místech Vysočiny. Oba byli velmi pracovití a také úspěšní ve svém podnikání. Aktivně se podíleli na správě měst, kde žili, podporovali rozvoj železnice, usilovali o vznik českých středních škol ve svých obcích. Spojoval je také smysl pro pořádek jak při správě svého, tak obecního majetku. Společné jim bylo i to, že u svých zaměstnanců byli velmi oblíbení a vážení. To v té době, a vlastně i dnes, nebylo a není příliš běžné.

V roce 1896 se shodou okolností jejich životní osud spojil. Aniž to mohli tehdy vědět, stali se přímými předky – prapradědečky hejtmana Vysočiny Miloše Vystrčila.

Objevil jsem fenomén *Vystrčil*? Posuďte to se mnou.

Citáty z Deníku Vojtěcha Weidenhofferera
(jsou ponechány v původním znění)

„Tak se Bohu žel často stává, že se projednávají a usnesou zákony, které pak při praktickém jich užívání objevuje tak mnoho poklesku, že se opět předělávají musejí“
..... 1890

„Prosím Boha všemohoucího by mēn i v budoucnosti svého požeňnání milostivě popřáti ráčil, abych muj obchod a zavedený průmysl pořád více rozšiřovati a tím spůsobem chudímu lidu víc a víc výdělků poskytnouti mohl“1861

„Považuji to za nejkrásnější myšlenku každého vzdělaného člověka který se nejvíce jen proto vynasnažuje aby nejen sobě zisk hmotný vydobyl, ale hlavně proto aby se člověčenstvu užitečným stal“
.....1862

*Životopisné údaje Vojtěcha Weidenhofferera jsou čerpány ze studie Petry Samkové
K poznání osobnosti Vojtěcha Weidenhofferera (1826 - 1901), Sborník Havlíčkobrodsko 16/2001*

V první polovině 20.století řídili Weidenhofferovy podniky a Vystrčilovu strojírnou již potomci Vojtěcha a Josefa. Firmy přečkaly I. světovou válku, rozpad monarchie, přizpůsobily se samostatnému Československu a prožily nelehkou dobu Protektorátu Čechy a Morava. Pak přišel 25. únor 1948 a všechno bylo najednou jinak...

1847, Německý (nyní Havlíčkův) Brod	Vojtěch Weidenhoffer přebírá po smrti otce obchod se střížním zbožím.	1858, Telč	kotlářský mistr Josef Vystrčil rozšiřuje svoji živnost u Horní brány o slévačský a strojnický provoz. Výrobním programem závodu je zařízení pro lihovary.
1856, Německý Brod	Vojtěch Weidenhoffer se stal členem obecního zastupitelstva.	1860, Telč	Josef Vystrčil se stal členem obecního zastupitelstva.
1860, Německý Brod	Vojtěch Weidenhoffer zakoupil tzv. Sázavský mlýn a přestavěl ho na strojní. Vybudoval u něj škrobárnu.	1861, Telč	Josef Vystrčil podpořil petici, aby Telč se připojila k protestu města Velké Meziříčí proti uzavření českých tříd na jihlavském gymnáziu.
1861, Německý Brod	Vojtěch Weidenhoffer zaměstnává v obchodě se střížním zbožím, tkalcovně, pletárně punčoch a nohavic, mlýně 160 pracovníků.	1863, Telč	Josef Vystrčil podpořil vypracování petice k zemskému sněmu, aby Telč se stala sídlem okresního úřadu s tím, že město k tomu účelu k obětem hotovo jest.
1864, Německý Brod	Vojtěch Weidenhoffer patří mezi zakladatele Občanské besedy.	1866, Telč	Dozor nad provedením klempířských prací při opravě věže sv. Jakuba je svěřen Josefu Vystrčilovi.
1865, Německý Brod	Vojtěch Weidenhoffer vypracoval za město žádost k zemským úřadům o zřízení vyššího gymnázia v Německém Brodě, která byla úspěšná. V tomtéž roce se zasadil o to, aby z obecní pokladny byl poskytnut příspěvek na stavbu Národního divadla.	1874, Telč	radní Josef Vystrčil navrhl jednoznačně vymezit obecní pozemky.
1866, Německý Brod	Vojtěch Weidenhoffer byl nucen převzít jednání za město se zástupci pruské armády, která Německý Brod v probíhající prusko – rakouské válce obsadila, protože starosta Menšík náhle onemocněl. V listopadu pak jménem samosprávy uvítal zde česky císaře Františka Josefa I. Pan purkmistr <i>dojetím nebyl schopen slova.</i>	1879, Telč	ve schůzi obecního zastupitelstva se Josef Vystrčil postavil proti užití peněz za dříví z lesa Háje na běžné výdaje obecní, neboť měly být použity na snížení obecního dluhu.
1867, Německý Brod	Vojtěch Weidenhoffer se zasadil o to, aby železnice nevedla jenom do Světlé nad Sázavou, ale až do Chotěboře.	1881, Telč	Josef Vystrčil rozšiřuje výrobu a přemísťuje ji do nového závodu v Těšíkově ulici. Zaměstnává 20 pracovníků.
1869, Německý Brod	při zahájení stavby Severozápadní dráhy pronesl každý městský zastupitel své heslo. Vojtěch Weidenhoffer řekl: <i>Dráha tato budíž páskem pro hospodářství a průmysl aby oba vedle sebe vzkvétaly.</i>	1881, Telč	radní Josef Vystrčil je zvolen do výboru ku postavení železnice směrem k Třebíči
1869, Německý Brod	v továrně Vojtěcha Weidenhoffera byl spuštěn první parní stroj v brodském regionu.	1883, Telč	Josef Vystrčil hlasoval pro vyslání deputace k císaři Františku Josefovi I., aby byla ve městě zachována vojenská posádka.
1880, Německý Brod	Vojtěch Weidenhoffer jako předseda Měšťanského pivovaru se zasadil o zavedení parních strojů do výroby pivovaru.	1885, Telč	Strojnický závod Josefa Vystrčila dodal strojní zařízení lihovaru ve Waidhofenu an der Thaya v Dolním Rakousku.
1883, Německý Brod	Vojtěch Weidenhoffer byl zvolen poslancem Zemského sněmu.	1892, Telč	Josef Vystrčil rozšiřuje výrobní program o výrobu hospodářských strojů, čerpadel na vodu a zařízení pro hostince.
1891, Praha	výrobkům z mlýna a škrobárny Vojtěcha Weidenhoffera se dostalo na Zemské jubilejní výstavě velkého uznání.	1895, Telč	do výroby je zaveden Vystrčilův patentní úzkokolejný pohrabovač.
1890, Německý Brod	Josef Vystrčil jr. a dcera Vojtěcha Weidenhoffera Ludmila uzavřeli sňatek.		
1890, Praha	Vojtěch Weidenhoffer byl zvolen do sněmovní komise, která se zabývala zemskými dluhy.	1896, Telč	Josef Vystrčil začíná vyrábět hasičské stříkačky. V jeho podniku pracuje až 40 dělníků.
1892, Německý Brod	Vojtěch Weidenhoffer, jako předseda Výboru pro přípravu koncertu, uvítal ve městě hudebního skladatele Antonína Dvořáka.		
1896, Telč	narodil se Bohumil Vystrčil, dědeček hejtmána Miloše Vystrčila.		

Má setkání s Vysočinou

Naše Vysočina jako samosprávný územní celek – samosprávný kraj – existuje už téměř osm let. Měl jsem to štěstí, že jsem u toho mohl být od začátku, první čtyři roky jako zástupce hejtmana, nyní čtyři roky jako hejtman.

Pokud se nyní podívám zpět a vzpomenu na naše začátky a následně každodenní práci, potom, jak již to v životě bývá, nejsem zdaleka se vším spokojen. Přesto mám ale dobrý pocit, že se nám toho docela dost povedlo. Za dobu své existence zaujal náš kraj pevné místo na mapě naší země. S potěšením slyším zvenčí stále častěji, že jsme region s rychle rostoucími podnikatelskými aktivitami, tradiční zemědělskou i rozvíjející se průmyslovou výrobou a cestovním ruchem. Obraz naší Vysočiny je charakteristický nejčistším životním prostředím, kulturními památkami a stále narůstajícími možnostmi využití v oblastech vzdělání, kultury, sportu a vůbec společenského života.

Zlepšilo se spojení odlehlejších míst kraje mezi sebou i s páteří dálnic, stovky kilometrů silnic jsou nově opravené. V návaznosti na ně připravené průmyslové zóny umožnily příchod nebo vznik nových firem a stále existuje perspektivní prostor pro další. K těm tradičním přibývá řada nových hudebních a kulturních aktivit, které nás, obyvatele Vysočiny, ale také návštěvníky ze všech koutů naší vlasti i z ciziny obohacují o nové zážitky i vědomosti. To všechno jako hejtman vidím někdy možná i trochu ostřeji než ostatní obyvatelé Vysočiny. Jsou to ale právě lidé, kteří jsou dle mého přesvědčení našim největším bohatstvím. Mám za sebou stovky, možná tisíce setkání s lidmi z Vysočiny. S lidmi pracovitými, přímými a odolnými, s lidmi spojenými obdobnými životními podmínkami a často i společným osudem.

Někdy trochu nadneseně říkám, že my na Vysočině jsme strážci pokladu. Neznám totiž pro celou naši zemi vzácnějšího místa. Naši vodu pijí v Praze i v Brně. Naše brambory má na talíři skoro každý. Mnozí v této zemi pijí mléko z Vysočiny, jedí maso z Vysočiny a svítí světlem z Vysočiny. A přitom všem je naše Vysočina ještě čistá a krásná. Nezbyvá tedy než mi dát za pravdu. My na Vysočině jsme důležití a výjimeční. My na Vysočině jsme zkrátka strážci pokladu.

V této knížce se chci o má setkání s Vysočinou podělit. Podělit se o radost nad její přírodou, nad její krásou i hospodářskou a společenskou silou, nad jejím historickým odkazem a především nad radostí ze setkání s konkrétními lidmi a výsledky jejich práce. Nemám patent na rozum a mé myšlenky a názory vůbec nemusí být ty jediné správné. Přesto jsem se rozhodl napsat, jak jsem některá svá setkání s Vysočinou prožil a viděl za těch posledních osm let já. A pokud mé vyprávění alespoň někoho zaujme, budu spokojen.

Miloš Vystrčil
15. srpna 2008

Na obrázku na přebalu knihy mi kryje záda rodná vesnička mojí maminky Urbanov, který leží nedaleko mé rodné Telče. M.V.

Předseda Krajského fotbalového svazu Vysočina Miroslav Vrzáček:

„Ten zápas si stále dobře vybavuji. Hrál se druhý poločas utkání a Telč prohrávala 0:2. Nešlo si nevšimnout drobného záložníka, který i za tohoto stavu hrál s maximálním nasazením a neustále své spoluhráče povzbuzoval k větší aktivitě. Žádný míč pro něj nebyl ztracený.

Nakonec zápas skončil nerozhodně. Za situace, v jaké bylo mužstvo Telče v jeho polovině, by remízu každý považoval za úspěch. Devítka, myslím tím zmíněného záložníka, ale evidentně spokojená nebyla. I při odchodu ze hřiště svým spoluhráčům vysvětlovala chyby, kterých se mužstvo dopustilo laxním začátkem.

To bylo moje první setkání s Milošem Vystrčilím. Psal se rok 1982. Od té doby jsme se na fotbalovém trávníku potkali mnohokrát. Při všech utkáních se choval jako v tom prvním, kdy jsem ho poznal. Pokaždé se snažil podat co nejlepší výkon. A stejně to tak vyžadoval i u svých spoluhráčů. Vždy mu moc záleželo na tom, aby jeho mužstvo uspělo.

Již řadu let je pro Miloše Vystrčila hřištěm celý kraj Vysočina. S řadou kamarádů, bývalých fotbalistů, se shodujeme, že i na tomto velkém hřišti se chová stejně jako kdysi na fotbalových stadionech ve Větrném Jeníkově či v Lukách nad Jihlavou. Hraje s velkým nasazením, je náročný k sobě i svým spoluhráčům, záleží mu na výsledku jeho týmu. Pro Vysočinu je to určitě dobře.“

Nejdříve ze všeho učím o naší obci a našem kraji

Právě při návštěvě v Myslibořicích v roce 2005 jsem si vybavil příhodu, kterou jsem zažil ještě jako náměstek hejtmána zhruba před dvěma nebo třemi roky. Tehdy jsem na slavnostním setkání s nejlepšími žáky a studenty škol Vysočiny předával odměny nejlepším řešitelům různých školních olympiád. Při předávání ceny vítězi krajského kola zeměpisné olympiády v nejstarší kategorii základních škol mi to nedalo a při gratulaci jsem se mladého a šťastného vítěze zeměpisné olympiády zeptal: *A jakou že nadmořskou výšku má nejvyšší hora Vysočiny?* Odpověď mě velmi překvapila, neboť jsem se výšku nedozvěděl a rozpačitý vítěz zeměpisné olympiády dokonce neznal ani jméno příslušné hory nebo chcete-li vrchu.

Přiznám se, že mě neznalost Javořice zaskočila a rozpačitého vítěze mi bylo docela i líto. Nepochybuji totiž, že musel jako vítěz zeměpisné olympiády o zeměpise vědět velmi mnoho, bohužel vyučující ani nikdo jiný asi nekladli příliš důraz na náš místopis.

Přesně na tuto svoji příhodu jsem si vzpomněl při návštěvě základní školy v Myslibořicích. Pro ty, kteří neví, pouze poznamenávám, že Myslibořice se nacházejí v jihovýchodní části našeho kraje (okres Třebíč), zhruba na půli cesty mezi městy Jaroměřice nad Rokytnou a Hrotovicemi a mají asi 700 obyvatel.

Na návštěvu Myslibořic mě pozvaly děti místní školy za účelem provedení křtu jejich vlastních výtvorů. Děti z Myslibořic společně se svými učiteli totiž křtili vlastní knížečku s názvem *Veselé a smutné příběhy ze školních lavic* a vlastní pexeso s názvem *Malujeme s knížkou*. Již to samo mi připadalo pozoruhodné a nabídku být kmotrem jsem se zvědavostí přijal.

Nakonec v rámci veselého a příjemného křtu došlo i na besedu se žáky devítitřídní základní školy v Myslibořicích. Po vzájemném oťukávání jsem začal dostávat otázky na tělo. Abych získal nazpět v diskusi již skoro ztracenou iniciativu, rozhodl jsem se děti – žáky trochu vyzkoušet.

Má první otázka se týkala znaku Vysočiny a na něm zobrazených symbolů. Během jedné minuty jsem se hned z několika úst dozvěděl, že kraj Vysočina má ve znaku ježka a také jeřabinu. U jeřabiny jsem se dokonce dočkal správného zdůvodnění, že se jedná o strom typický pro Vysočinu. Z počtu zdvižených rukou mi začalo být jasné, že tyhle děti z nějakých důvodů o naší Vysočině vědí možná více, než si myslím. Rozhodl jsem se tedy *přítvrdit* a zeptal jsem se na nejvyšší horu Vysočiny. Odpovědí mi bylo hned několik zdvižených rukou. Následně mi bylo sděleno, že název hory je Javořice a že její výška je 837 metrů. Přiznávám, že jsem trochu podlehl soutěživé atmosféře, a řekl jsem si, že nyní musím dětem ukázat, že všechno tedy rozhodně neví. Na základě největšího počtu správných odpovědí jsem vyzval neposedného osmáka nebo deváťáka (přesně nevím), kterému říkali Roman, aby vystoupil za mnou před ostatní. Všem jsem sdělil, že nyní my dva s Romanem soutěžíme o malý stříbrný odznáček,

na kterém je zobrazeno logo Vysočiny – dva malé zelené na sebe položené vršky. Má otázka zněla: *A co, Romane. druhá nejvyšší hora Vysočiny, jak ta se jmenuje?* Odpověď mě zaskočila. *Je to Devět skal, a jestli chcete výšku, tak je to 836 metrů*, jsem se dozvěděl dříve, než jsem se na výšku zeptal.

Přesně takto jsem přišel minulý týden v Myslibořicích o stříbrný odznáček. Samozřejmě, že mi to vůbec nevadilo. Právě naopak, byl jsem nadšený a nesmírně potěšený. Přiznám se i k tomu, že jsem paní ředitelku základní školy poprosil, aby mi *představila* pana učitele, který vyučuje ve třídě Romana Plíška zeměpis.

Pan učitel byl velmi skromný, ani nechtěl jít za námi do ředitelny. Mám pocit, že se jmenoval Zvěřina. Na moji otázku, jak to, že toho děti o Vysočině tolik vědí, skromně odpověděl. *Víte, pane hejtmane, já je v zeměpise nejdříve ze všeho učím o naší obci a našem kraji. Považuji to za důležité.* Nasucho jsem polkl a málem dojatě poděkoval a pochválil. Tolik snad to hlavní a nejhezčí o mé návštěvě v Myslibořicích.

Kdo pozná horu, dostane odznáček. Nebudu vás napínat, je to samozřejmě Javoříce.

Vysočina se s nikým nemazlí

Konec roku 2005 i začátek roku 2006 byly bohaté na sněhovou nadílku. Obavy o to, zda člověk používající hromadnou dopravu nebo vlastní dopravní prostředek včas, nebo dokonce zda vůbec dorazí do práce, nebyly v těchto dnech rozhodně bezdůvodné.

O to, aby tomu tak bylo, abychom došli nebo dojeli i v tomto na sníh bohatém počasí, kam potřebujeme, se starají v zimním období především tři skupiny lidí.

Tou první skupinou jsou pracovníci Správ a údržeb silnic kraje Vysočina. V tomto týdnu jezdí téměř nepřetržitě po celém kraji posypové vozy našich silničářů a za účelem udržení průjezdnosti krajských i státních silnic vynakládají obdivuhodné úsilí. Jedná se o více než tisíc lidí, kteří se nyní starají o zajištění sjízdnosti našich silnic. Na základě své každodenní zkušenosti i pravidelných informací, které dostávám, si osobně troufám říci, že se jim to zatím daří na výbornou.

Říkám to přesto, že v současné době nejsou silnice na Vysočině pro sváteční jezdce a pro na zimu a sníh nepřipravené automobily a nejsou ani pro vzteklé a neukázněné řidiče. Je zbytečné a nerozumné, aby jezdil, kdo jezdit nemusí. Je zbytečné a nerozumné si myslet, že vždy a všude budou silnice dokonale prohrnuty, prosoleny, případně posypány. Není tomu tak a ani tomu tak v dobách intenzivního dlouhodobého sněžení nebude.

Je zkrátka zima a pořadí zimní údržby silnic je jednoznačně dáno zimními plány. I proto za kraj i za nebývale velký počet řidičů, kteří se mi naprosto sami a spontánně s pochvalou ozvali, chci poděkovat našim silničářům za práci, kterou odvádějí, a do další části zimy je povzbudit a popřát nám všem již na sníh a vítr méně štědré nebe.

Tou druhou skupinou, která bojuje se sněhem a zimou v našich obcích a městech, jsou různí pracovníci technických služeb, různých skupin údržby, na malých obcích se pak někde jedná o jednotlivce, někdy i o samotné starosty. Jako bývalý starosta vím velmi dobře, jak je zimní údržba ve městě nebo obci náročná. Je náročná na organizaci, nervy i na peníze. Když padá hodně sněhu, řeší starosta nebo rada města vždy dvě proti sobě jdoucí přání. První přání je rychle a pokud možno všude sníh uklidit, to druhé, co nejvíce peněz ušetřit třeba právě na letní opravy silnic nebo chodníků.

Kdy začít vyvážet sníh z města? Má to smysl, když vlastně vyvážíme vodu, která by sama nejpozději na jaře odtekla? Kam a kolik aut sněhu vyvézt? Kde a kolikrát uklízet sníh? A tak bych mohl pokračovat. Píši to proto, že pokud některý z občanů očekává od sněhu dokonale uklizenou obec nebo město, tak se pravděpodobně nedočká a vůbec to nemusí být tím, že jsou starosta nebo rada města málo starostliví. Je zkrátka zima a my bychom měli nosit teplé boty a počítat s obtížnějšími podmínkami na chodnících a ulicích. Na druhé straně vymést si chodník před vlastním domem, prodejnou nebo firmou není vůbec špatný nápad.

Tou třetí skupinou jsou hasiči. Jen pro ilustraci, v úterý 3. ledna 2006 měli hasiči na Vysočině okolo 150 výjezdů. Uklízeli stromy z cesty, pomáhali sanitce dojet za nemocným nebo vyprostit auta, která se po havárii nacházela mimo silnici, hasili i požár apod. Naštěstí v našem kraji alespoň do okamžiku, kdy piši tento článek, nenastala žádná skutečně mimořádná událost. Věřím, že budeme i nadále dostatečně pozorní, opatrní a ostražití.

Vůbec právě pozornost a předvídání vzniku možných komplikací může zabránit spoustě nehod a problémů. I v tomto směru, ve směru připravenosti a prevence, si myslím, že jsme postoupili zase kousek dál. Kraj umí spolupracovat s hasiči, zdravotní záchranou službou, silničáři a snažíme se i o zastřešení policie jednotným krajským vedením (což se v roce 2008 konečně podařilo). I v případě zimní kalamity je totiž policie důležitým prvkem při řešení mimořádné situace.

Co napsat na závěr? Když jsem byl na konci roku 2005 v Brně při příležitosti natáčení jednoho pořadu České televize, tak tam kupodivu hned několik redaktorů a novinářů Vysočinu za její aktivity chválilo a ptalo se mě, čím to je, že jsme takoví draví, vitální, aktivní a vytrvalí ve svém snažení. Než jsem stačil cokoliv odpovědět, tak mě předběhl jeden přítomný účastník debaty, který byl, jak jsem se později dozvěděl, rodákem z Vysočiny a odpověděl za mě. Ve své odpovědi řekl: *Víte, pánové a dámy, ona se Vysočina s nikým nemazlí. Lidé, kteří tam žijí, nejsou rozmazlení a jsou ve své většině zvyklí tvrdě pracovat a jít si za svým. Zároveň také mají svůj kraj moc rádi.* Co jsem potom odpovídal já, si myslím již není podstatné.

Právě takovéto situace nás na Vysočině naučily velmi oceňovat práci všech, kdo v zimě na silnicích pracují a pomáhají ostatním řidičům.

Hvězdy z Vysočiny

Nejlepším sportovcem České republiky za rok 2007 byla Martina Sáblíková. Poprvé v historii se tímto titulem může pyšnit reprezentant Vysočiny. Navíc ve sportovní disciplíně, o níž ještě před pár roky věděla jen hrstka zasvěcenců. České rychlobruslení má ovšem kořeny právě na Vysočině.

Druhým nejmenším městem celé Vysočiny je Svatka. Malé, ale půvabné městečko má asi 1 550 obyvatel. Vzorně pečuje o vlastní muzeum, může se pochlubit výbornými lyžaři i celkem slušnými fotbalisty. Málokdo ale asi ví, že nepochybnou raritou byla Svatka pro rychlobruslení. Oddíl TJ Mars Svatka byl založen v roce 1954. Stalo se tak na základě výběru nejvhodnějšího místa pro provozování tohoto sportu v republice. Díky onomu výběru a díky tisícům brigádnických hodin obětavých svrateckých občanů zde byla v roce 1954 zřízena přírodní stříkaná rychlobruslařská dráha a rychlobruslení ve Svatce na Žďársku bylo odstartováno.

Je možná zajímavé uvést, že právě v roce 1954 byl provoz svratecké dráhy zahájen mezinárodním mistrovstvím ČSR, ve kterém naši reprezentanti za ohromného zájmu diváků zvítězili. Zdejší ledová plocha se záhy stala pro svoji kvalitu velmi známou v celém rychlobruslařském světě. Vyzkoušeli ji světoví rekordmani. Brzy se připojili i domácí sportovci z řad mládeže. Vzory jim byli především několikanásobný mistr Československa Jiří Schöppe a mnohonásobná mistryně ČSR Jarmila Königová-Št'astná, manželka hvězdy motocyklových závodů Františka Štastného, rovněž ale také rychlobruslaře se znamenitou výkonností. V exhibičním vystoupení na kvalitním ledu rychlobruslařské dráhy přijeli předvést své umění sourozenci Eva a Pavel Romanovi, několikanásobní mistři světa šedesátých let v tancích na ledě.

V roce 1990 museli rychlobruslaři svoji činnost na původním místě ukončit kvůli zatrávnění škvárového fotbalového hřiště, které bylo do té doby oběma sporty užíváno společně.

Tedy pravděpodobně ne najednou a z ničeho nic, ale i díky historii a tradici má Vysočina Martinu Sáblíkovou. Přesto, řekněme si otevřeně, že pouze tradice a historie sama o sobě nic nezmuže. Reprezentant a později cílevědomý trenér Petr Novák nenechal tuto tradici usnout. Založil nový tým NOVIS TEAM ve Žďáru nad Sázavou i bez stadionu a dráhy. A vychoval zde Martinu Sáblíkovou, Andreu

Radek Jaroš vynesl letos v srpnu na osmitisícovku Makalu vlajku Vysočiny.

Jirků a nadějně mladé kluky. Samotná Martina je již dnes v roce 2008 fenomén. Hvězda první velikosti, ale zároveň obrovský pracant a stále normální fajn holka, které fandí i Němci nebo Holanďané. Ostatně ze Žďárska jsou i další špičkoví sportovci. Lyžař Martin Koukal v roce 2003 dosáhl v samotném závěru mistrovství světa v italském Val di Fiemme obrovského úspěchu: překvapivě zvítězil v královské běžecké disciplíně, běhu na 50 kilometrů volnou technikou.

Jeho kamarád Radek Jaroš z nedalekého Nového Města na Moravě je dnes i ve světě nejznámějším a nejuznávanějším současným českým horolezcem, který má za sebou tuším osm osmitisícovek bez kyslíku čistě sportovním stylem.

Ty tři hvězdy z Vysočiny, jak jsem měl tu čest je poznat, jsou sví, ale mají i něco společného. Jsou to sympatáci, žádní nafoukanci. Sportovci, co ví, že základem je dřina, odříkání a zase dřina. Dostat se z Vysočiny mezi nejlepší na světě zaslouží obdiv a uznání. Jsem na ně pyšný.

Trenér Martiny Sáblíkové a reprezentačního týmu rychlobruslařů Petr Novák řekl při návštěvě sídla kraje Vysočina: „Potkal jsem hejtmana Miloše Vystrčila asi rok před olympiádou v Turíně. Chyběly nám tehdy peníze na přípravu a skoro nikdo nám nevěřil a nechtěl pomoci. Pan hejtman mi řekl, že něco zkusí. Pomyslel jsem si - zase jeden co jen slibuje, aby se nás zbavil. Ale k mému překvapení nezapomněl a následovala konkrétní pomoc ve chvíli pro nás velmi důležité a kritické. Poprvé jsem zažil, že politik něco slíbil a bez nátlaku to i udělal. Nezapomeneme, že nás kraj Vysočina takto podřel v době, kdy naše budoucí úspěchy byly jen nastartovány.“

S Petrem Novákem a Martinou Sáblíkovou jsme dobří kamarádi. Od začátku mezi námi funguje taková ta nepopsatelná chemie vzájemného porozumění.

Holocaust, dnešní náckové a historická paměť

Vybavil jsem si úryvek z jedné povídky ze Škvoreckého knihy *Hořkej svět*. Hrdinka – mladá dívka – vzpomíná, jak šla do transportu. A cestou viděla na druhé straně ulice spolužačku. Ta spěchala s Kinožurnálem pod paží do kina. Proč já do transportu a ona do bijáku? Proč?!

Zní to dnes tak nesmyslně a neskutečně. Copak to jde – aby si jeden člověk šel klidně do kina a druhý na smrt, která byla blíže, než tušil? Bylo by to opravdu neskutečné, kdyby se to skutečně nestalo. A mnozí tu skutečnost dnes popírají. A bez kousku studu vykřikují nahlas svá tvrzení o holocaustu jako výmyslu. Tomu zase my všichni, kteří máme historickou paměť, nemůžeme věřit. Je nutné se vzepřít.

Endlösung der Judenfrage – konečné řešení židovské otázky. S tímto záměrem seznámil Adolf Hitler celý svět v lednu 1939 v Říšském sněmu. Od 15. března 1939 se tento šílený záměr uskutečňoval i na našem okupovaném území – s nesmírnou pečlivostí a důkladností do všech, i těch nemožných, podrobností. Dokladem jsou hrozivé seznamy nekonečného počtu jmen, příjmení, dat narození, čísel, transportů, čísel každé jednotlivé oběti a zase čísel transportů a zase nesmazatelných čísel už i na lidské kůži, vražděných a mučených, spálených a zmizelých – navždy. Nic nemělo být viděno, nic věděno – šest milionů mrtevých a nic.

27. ledna 1945 byla osvobozena Osvětim 1 a Osvětim 2 – Birkenau, největší koncentrační a vyhlazovací tábor za II. světové války, kde bylo od března roku 1942 až do podzimu 1944 zmařeno kolem jednoho a půl milionu lidských životů. To znamená, že Osvětim se v dnešní době stává jakýmsi symbolem pro to, čemu říkáme holocaust, tedy zjednodušeně vyhlazování Židů za II. světové války. I když v Osvětimi přišla o život také spousta příslušníků jiných národností, například Poláci, Francouzi, Rusové nebo Romové.

Nejvíce zavražděných však bylo Židů, a proto Organizace spojených národů stanovila na Valném shromáždění 27. leden Mezinárodním dnem památky obětí holocaustu a předcházení obětí proti lidskosti. Nevím, kolik z nás ví, že Židé samotnému holocaustu říkají šoa a že 27. leden je také již přes půl století dnem, kdy stát Izrael a Památník holocaustu – muzeum Yad Vashem udělují cenu *Spravedliví mezi národy*, kterou dostávají lidé nežidovského původu, kteří za války chránili Židy před utrpením nebo smrtí.

Nevím, zda víme, že mezi oceněnými je mnoho, mnoho Čechů a že na to můžeme být právem pyšní.

Občas si tyto skutečnosti připomínám na jihlavském židovském hřbitově, kde pravidelně připravuje zajímavé výstavy archivář a historik Ladislav Vilímek, výrazná osobnost Vysočiny a nezdolný popularizátor regionální historie. Často při svých výstavách spolupracuje se školami a s dětmi, které jsou

tak aktivně a emotivně vtaženy do zájmu o naši minulost. Jedna z výstav měla název *Dny černých sluncí*. Toto označení připomínalo skutečnost, že lidé v koncentračních lágrech často i za bílého slunného dne viděli černé slunce. Slunce bylo černé proto, že bylo téměř stále zahaleno kouřem z krematorií, kde byly spalovány lidské bytosti.

Když jsme začátkem roku 2008 podali trestní oznámení na aktivity antisemitských neonacistů v našem kraji, kteří hajlovali u hrobu Anežky Hrůzové, slyšel jsem i otázky typu – proč to děláte, to je součást předvolební kampaně? Hm.

Dnešní svět není jednoduchý, není černobílý. Je komplikovaný. Má však své póly a principy. Dobro a zlo existuje a lze ho rozlišit. Je samozřejmě pohodlnější zůstat mezi póly a principy, stát kdesi uprostřed a příliš se nevyjadřovat a nerozhodovat. Víím ale, že neděláme dobře, pokud tak činíme.

Takové lidi, jako je Ladislav Vilímek (stojí vedle mne), náš kraj potřebuje.

Jen ten, kdo si pamatuje na minulost, může posuzovat a tvořit budoucnost. To jsou má setkání, kdy jsem velmi pokorný před prací druhých.

„Stalo se jakousi tradicí, že většinu výstav pořádaných už po několik let v obřadní síni židovského hřbitova v Jihlavě doprovázejí dětské kresby. Nejdříve se prezentovala základní škola ze Stonařova a potom jihlavská základní škola z Jungmannovy ulice. Smutná vyprávění a tragické statistiky tak postupně doplnily černobílé i barevné obrázky pořízené různou technikou.....A zavzpomínalo se i na oběti druhé světové války. Očistě byl podroben i památník holocaustu. Velkým překvapením pro mne bylo pokládání kamínků. Nebyly to kamínky ledajaké. Děti je přinesly z Beranova. Ze svých cestiček a zahrádek. Teplé z dlaní a zahřáté od sluníčka je můžete vidět i vy ostatní. Oba památníky nezůstaly zapomenuty. Nebylo třeba žádných věnců, žádných kytic, žádných průvodů. Stačila hrstka báječných beranovských dětí, které se spolu s paní učitelkou zapojily do akce Zmizelí sousedé. A odměna? Kousek čokolády, umazané ruce a krátký televizní šot v regionálním vysílání české televize. Stojí za to vidět tolik rozzářených dětských očí!“

Z článků Ladislava Vilímka v internetových novinách Regionalist v květnu 2008

Památky a pohádky

Ústřední seznam kulturních památek České republiky eviduje asi 40 000 nemovitých kulturních památek. To znamená, že na tisíc obyvatel České republiky připadají v průměru čtyři nemovité kulturní památky. U nás na Vysočině máme nemovitých památek okolo tří tisíc, z čehož vyplývá, že na tisíc obyvatel Vysočiny připadá v našem kraji památek šest. Tedy jeden a půl násobek průměru České republiky. I tyto počty samy o sobě vypovídají o důležitosti péče o kulturní dědictví na Vysočině a také o samotném potenciálu Vysočiny ve vztahu k využití památek, například pro rozvoj cestovního ruchu, kongresové turistiky, vzdělávání, společenského a kulturního života a nakonec - nepřímo i pro rozvoj stavebnictví a některých tradičních řemesel. Rovněž tři památky zapsané na seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO řadí Vysočinu na první příčku ve srovnání s ostatními kraji v České republice. Patří mezi ně historické jádro Telče, Santiniho kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře ve Žďáru nad Sázavou a židovské ghetto, židovský hřbitov a bazilika sv. Prokopa v Třebíči. S oblibou říkáme, že památky jsou naše moře a myslíme tím jejich možnost využití pro cestovní ruch.

Památky však neoslovují pouze milovníky historie, jejich kouzlo úžasně působí i ve spojení s pohádkami. Je téměř jisté, že při každé Pyšné princezně vstávají Telčané ze židlí a ukazují dětem a vnukům: *Vidíš, to je Telč, to je naše zámecká zahrada a tady ten sloužící, to je Honza odvedle, a tady kousek vedle jsem stál já.* Podobně se při jiných pohádkách chovají pravděpodobně i obyvatelé Náměště, Žirovnice a dalších měst našeho kraje. Ostatně asi ne náhodou se telčský zámek stal začátkem roku 2007 ve velké anketě nejpohádkovějším zámekem celé republiky.

Přiznám se, že přesně nevím, kolik máme na Vysočině pohádkových obcí a měst, pohádkových hradů, zámků, stromů nebo třeba mostů – myslím těch míst, která si v nějaké pohádce zahrála. Možná, že by stálo za to udělat si takovou malou inventuru a následně pak rozšířit pohádkovou zemi Zdeňka Trošky, který založil v jižních Čechách Pohádkové království. Hlavně si ale myslím, že by mohlo být zajímavé pokusit se v našem kraji oživit tyto pohádkové tradice. Česká pohádka v písemné i filmové podobě patří totiž k jednomu z nejvzácnějších klenotů naší kultury. Je nejen přitažlivá, hezká a divácky vděčná, ale je i nositelem přímého a jednoznačného mravního poselství.

Na rozdíl od dnešního komplikovaného a nepřehledného světa totiž česká pohádka mladému čtenáři nebo divákovi jasně a srozumitelně sděluje, že lhát a krást se nemá a nesmí, protože se to nevyplácí. V pohádce se naopak vyplácí být skromný a pracovitý. V pohádce vítězí spravedlnost, dobré úmysly a čisté srdce. V pohádkách je trestána nadutost, povýšené chování, přezíravost, vychloubačnost i velkohubost. Zkrátka v pohádkách funguje pohádkový svět.

V pohádkách nemají volby a nesledují volební preference, přesto si tam nakonec svého krále stejně zpravidla vybere lid. Nemají tam chartu lidských práv, přesto ten, kdo šlape po lidských právech,

bývá pravidelně trestán a leckdy i do pekla uvržen. V pohádkách nemají ani ústavy sociální péče, přesto se tam zcela samozřejmě mladí starají o své rodiče a prarodiče.

Možná by tedy stálo zato oživit alespoň v některých našich městech a obcích alespoň na jeden dva dny v roce pohádkový svět. Ustavit pohádkového starostu a pohádkové zastupitele a vzpomenout na pohádky, které mají kořeny třeba i právě ve vašem městě nebo obci nebo v jejich blízkosti. Třeba je i možné vzpomenout na historii, na osvícené panovníky, obléci se do starodávných obleků a začít se třeba i malou chvílí pohádkově chovat.

Věřte, že pokud tak v obci na jeden dva dny učiníte, přijde a přijede se za vámi podívat spousta návštěvníků zejména dětí a možná třeba přijede i Pohádkový král a něčím hezkým a neobvyklým město nebo obec obdaruje.

I když já si osobně myslím, že pohádkový svět nedělá král ani královna, pohádkovým světem se můžeme obdarovat pouze my sami.

Takhle jsme loupali perníček
na festivalu rekordů a kuriozit
v Pelhřimově s mým kamarádem,
tamním starostou Leopoldem
Bambulou.

Politika, populismus a odvaha k odpovědnosti

Myslím, že většina z nás to zná z vlastního života. Poměrně často jsme stavěni před úkol rozhodnout. Rozhodnout o sobě, o svých dětech, někdy i o úplně cizím člověku.

Máme jít do práce, nebo do hospody? Máme naše dítě poslat uklízet svůj pokoj, nebo mu máme dát stokorunu a poslat ho na diskotéku? Máme tomu cizímu řidiči složitě vysvětlovat cestu, nebo se na něj máme vykašlat a říci mu, že nejsme místní a že se tady také nevyznáme?

Takovéto nebo podobné otázky řešíme téměř všichni dnes a denně. Přitom samozřejmě víme, že mnohem příjemnější je jít do hospody než do práce. Víme také, že naše dítě nás bude mít krátkodobě mnohem raději, když ho pustíme na diskotéku, než když ho necháme doma uklízet pokoj. Víme i to, že se na vysvětlování cesty nějakému cizímu řidiči můžeme klidně vykašlat, neboť on se stejně s největší pravděpodobností nikdy nedozví, že jsme mu lhali a přestože jsme cestu znali, tak jsme mu ji neřekli jenom proto, že se nám nechtělo.

Proč o tom píší? Píší o tom proto, že velmi podobné, i když, pravda, mnohem méně osobní, je to i v politice při rozhodování politiků.

Někdy si říkám, že vlastně jedním z největších darů člověka je jeho schopnost uvědomit si, že nelze pořád dělat pouze příjemné věci. V naprosté většině chápeme, že úspěch, radost, příjemný pocit nevzniká sám o sobě, ale bývá téměř vždy vykoupen prací, někdy přímo dřinou, odříkáním a sebekázní.

Chápeme, že dělat dlouhodobě pouze pohodlné a příjemné věci je nejprve otravné a posléze může být i sebezničující. Proto se většina z nás sama k sobě nechová populisticky, to znamená, nenabízíme a nedopřáváme si pouze věci příjemné, ale naopak. Většina z nás pracuje, vychovává děti, studuje, trénuje, uklízí, nakupuje a potom samozřejmě se také část svého života baví. Prostě většinu z nás ani nenapadne celý život tzv. pouze chodit do hospody.

Podobně se chováme k tomu nejdražšímu, co máme, ke svým dětem. Samozřejmě jim dopřejeme zábavu a odpočinek, ale zároveň dohlížíme, aby nezlenivěly a učily se odpovědnosti. Chováme se odpovědně a někdy na to doplácíme. Děti se zpočátku nechtějí učit a nechtějí si uklízet v pokoji. Nechtějí rozumět tomu, že musí dát přednost úklidu pokoje nebo studiu před diskotékou. Může se klidně stát i to, že nás potom naše děti většinou krátkodobě nemají rády. Přesto zpravidla nepolevíme. Máme odvahu k odpovědnosti a věříme – víme, že se to nejen našim dětem, ale i nám vyplatí.

A konečně jsme u věci třetí, nejobtížnější. Tou je pomáhat a chovat se vstřícně, slušně a korektně, i když z toho přímo nic nemáme a ani na tom, jak se budeme chovat, příliš nezáleží, protože jsme skryti v anonymitě. Přesto ve většině případů zpravidla řidiči cestu ochotně vysvětlíme a neznámému člověku tak pomůžeme.

Myslím, že politik by se měl při svém jednání a rozhodování, při svém dělání politiky chovat stejně. Neměli bychom podléhat lákavému a někdy i lacinému populismu, ale měli bychom mít odvahu k odpovědnému chování.

V životě totiž odvaha k odpovědnosti populismus poráží, proto věřím, že tomu tak může být a bude i v politice.

V životě poráží odvaha k odpovědnosti
populismus, proto věřím, že tomu tak
může být a bude i v politice.

Co je největším bohatstvím Vysočiny?

Uvědomil jsem si to již několikrát. Je nás opravdu hodně, kteří říkáme, že na Vysočině je krásně. Čisté životní prostředí, krásná krajina, nádherné přírodní i kulturní památky.

Zároveň se ale při pohledu do statistiky dozvíme, že přes v poslední době poměrně rychlý růst, je průměrná mzda na Vysočině dnes – v červenci 2006 - v porovnání s ostatními kraji ještě pořád v dolní polovině pomyslného žebříčku a že ve tvorbě hrubého domácího produktu na obyvatele se Vysočina také nachází mírně pod průměrem České republiky.

Pokud se ale naopak podíváme například na produkci skotu nebo brambor na jednoho obyvatele, nalezneme Vysočinu na prvním místě mezi všemi kraji České republiky. Jinými slovy je opravdu obtížné jednoznačně odpovědět na otázku, zda jsme na Vysočině chudí, nebo bohatí. Je to obtížné proto, že není dané, není jasné, které veličiny určují kvalitu života, které veličiny říkají, kdo je chudý a kdo je bohatý.

Hlubší přemýšlení a diskuse o našem životě na Vysočině mě potom dovedly k úvahám o tom, jak měřit bohatství, sílu nebo význam regionu. Možná se to někomu bude zdát přitažené za vlasy, přesto si dovolím v tomto kontextu jednu svoji možná trochu netypickou úvahu uvést.

Při jízdě autem Vysočinou jsem si jen tak pro sebe začal představovat, co by se stalo, kdyby některý ze 14 krajů České republiky přestal fungovat nebo kdyby přestal, dejme tomu, na krátkou dobu úplně existovat. Po nepřilíh obtížném přemýšlení jsem dospěl k názoru, že život v našem kraji by krátkodobá nebo třeba i několikaměsíční neexistence jiného ze zbývajících třinácti krajů v podstatě nijak významně neohrozila. Pro dokreslení pouze uvádím, že v České republice je celkem 13 typických krajů: Jihočeský, Plzeňský, Karlovarský, Ústecký, Liberecký, Středočeský, Královéhradecký, Pardubický, Moravskoslezský, Olomoucký, Zlínský, Jihomoravský a naše Vysočina. Čtrnáctým krajem je potom naše hlavní město Praha.

Nyní si naopak zkusme představit, co by nastalo v případě neexistence nebo jenom relativně krátké nefunkčnosti Vysočiny. Na první pohled se může zdát, že největším problémem v ostatních krajích by byl nedostatek elektrické energie, neboť v jaderné elektrárně Dukovany se vyrábí zhruba pětina celkové spotřeby elektrické energie v České republice. Možná budete překvapeni, když napíšete, že si myslím, že to není pravda. Česká republika by se dostala do určité energetické krize, ale přesto si myslím, že by se nakonec zbytek republiky (byť s velkými potížemi) dočasně bez Vysočiny obešel.

V čem je ale Vysočina naprosto nenahraditelná, je její fungování jako zásobárny pitné vody. Bez Vysočiny by byly *na suchu* Praha i Brno. Vodní nádrže Švihov a Vír jsou totiž velmi důležité zásobárny vody pro Prahu a Brno a jeho okolí. Co by se v těchto dvou městech dělo bez pitné vody, si může každý zkusit představit.

Možná, že některému ze čtenářů pořád ještě vrtá hlavou, kam celou svojí úvahou mířím? Ne nebojte se, nemířím k osamostatnění Vysočiny, právě naopak. Chci tím vším pouze říci, že je dobré si uvědomit, že Vysočina za svoji roli nezastupitelné zásobárny vody pro Prahu a Brno v určitém smyslu slova docela draze dlouhodobě platí a to bez jakýchkoliv kompenzací. Ano určitě je kolem Svratky (Víru) a Želivky (Švihova) krásná příroda. Tato příroda však kromě toho, že je krásná, je také téměř nedotknutelná. Obtížná rekreace, obtížný rybolov, téměř nemožný rozvoj náročnější průmyslové výroby, obtížné hospodaření na zemědělské půdě. Vše bez náhrady, bez existence specifické podpory státu do těchto území. Nabízí se tedy otázka, zda bychom na Vysočině neměli s naším vodním bohatstvím zacházet trochu méně nezištně. Pro začátek by možná stačilo dát více najevo, že o své výjimečnosti víme a že kdo chce brát, musí také odpovídajícím způsobem dávat.

Bez vody z Vysočiny by se
neobešla největší česká města
– Praha i Brno. Říkám si, zda
bychom tuto větu neměli
v Praze a Brně častěji a hlasitě-
ji opakovat.

Nikdy nebylo líp?!

Do nostalgické podzimní nálady padajícího listí a slábnoucího slunka už jedenáct let vstupuje v Jihlavě koncem října všude viditelné oživení. Nejen plakáty a transparenty, ale především hemžení hloučků lidí – postávajících nebo i v chůzi horlivě diskutujících, zjevně zaujatých společnými tématy, napovídají, že je tu opět Mezinárodní festival dokumentárních filmů. Myslím si, že právě ta zaujatost spojující tvůrce, organizátory i návštěvníky, je pro něj typická.

Dokumenty na rozdíl od filmových a televizních báchorek všeho druhu zobrazují skutečný život. Analyzují ho, tu drsně, tu laskavě odhalují z mnoha pohledů jeho nejrůznější polohy. Divákovi dávají šanci objevit leccos krásného a pozitivního v realitě, kterou mají možnost potkat, dotknout se jí a taky ji ovlivnit. Na rozdíl od fiktivních kulis a příběhů většiny komerčních filmů, které pak učí mladé lidi snít pasivně o neskutečném světě a neuskutečnitelných cílech. Ne náhodou je dokument objektem zájmu lidí tvořivých s aktivním přístupem ke svému osudu i společenským souvislostem.

Možná i proto vznikl dokumentární film. Je pohledem na historickou nebo existující skutečnost, je portrétem doby, události, zážitku nebo třeba i jinak neviditelné duše národa, skupiny, jedince. Dokumentární film je zrcadlem, někdy zrcadlem úmyslně pokřiveným autory filmu. Zrcadlem, které někdy záměrně upozorňuje na jinak neviditelný detail a naopak záměrně zmenšuje jiné, normálně dobře viditelné, ale možná nepříliš podstatné skutečnosti. Měřeno koláči sledovanosti a návštěvnosti nemají sice dokumenty zdánlivě takový dopad jako fabulované, vykalkulované příběhy. Ale na druhé straně tuto tvorbu sledují, vnímají a prožívají lidé přemýšliví, lidé toužící po ztvárnění a pochopení skutečného nevirtuálního světa. A myslím, že právě oni jsou často těmi důležitými, kteří mohou tímto světem pohnout správným směrem. Pokud tu skutečnost záměrně nezkreslují, což se bohužel také stává. Ale ne tak často a tak výrazně jako u filmů zcela vymyšlených. Při 10. ročníku festivalu v roce 2006 mě zaujal tehdy osmadvadesátiletý portugalský režisér Manoel de Oliveira, který převzal v Jihlavě cenu za přínos světové kinematografii. Obrovská osobnost i při svém neuvěřitelném věku plná vitality, myšlenek a plánů na další filmy. Prožil prakticky celé dvacáté století nabitě událostmi, na vlastní kůži poznal střídání režimů, včetně těch drsně totalitních. Při své návštěvě Jihlavy mimo jiné vyslovil tuto myšlenku: *Lidé, když nemají svobodu, naučí se lhát, udávat a odcházet od svých morálních zásad.*

Bohužel jsme poznali na vlastní historické zkušenosti, že i svobodu někteří chápou jinak - jako prostor pro nemorální jednání. Nicméně si myslím, že právě dokumentárnímu filmu skýtá svoboda tak potřebný prostor. A že dokument má šanci ji využít. Na jedné straně bojuje o svou vlastní existenci, nelehce shání prostředky, ale nakonec přece jen není pod silným tlakem komerce, nemusí dělat řadu kompromisů, autoři mohou prosadit své myšlenky a zobrazovat skutečnou realitu uměleckými prostředky.

Na Vysočině máme štěstí. Každým rokem dokumentární film zkouší a obohacuje Jihlavu i celou Vysočinu. Není to samo sebou. Je to díky *dokumentárním* lidem. Tedy díky lidem, kteří točí dokumentární filmy, kteří je promítají, kteří přímo organizují festivaly dokumentárních filmů. Jeden z největších v Evropě máme v Jihlavě. Postupně se učíme si toho vážit. Je až neuvěřitelné, že dnes velkolepý festival založil Marek Hovorka se svými kamarády jako student gymnázia. Většina z nich v čele s Markem vytrvala u festivalu dodnes a řada dalších se ochotně přidala.

Právě ten loňský 10. ročník MFDF, který se konal na podzim roku 2006, měl motto *NIKDY NEBYLO LÍP* - bez znaménka na konci. Napadlo mě tehdy, zda-li ten otazník, tečka nebo vykřičník na konci věty nechyběl záměrně. Zda-li to není celé trochu podobné právě dokumentárnímu filmu, který ukáže a popíše, a potom ponechá na nás, abychom si k události, se kterou jsme byli seznámeni, udělali své otazníky, tečky nebo vykřičníky. Podle svého smýšlení, podle svého přesvědčení, podle své nálady totiž můžeme jednou a tou samou větou pochybovat (?), oznamovat – tvrdit (.) nebo přesvědčovat (!). Podle svého smýšlení, podle svého přesvědčení, podle své nálady můžeme jeden a ten samý svět, jednu a tu samou událost jednou a tou samou větou různě hodnotit. Všechno záleží pouze na tom, zda na konec jedné a té samé věty připojíme otazník, tečku nebo vykřičník. Určitě by to ale mělo být také tak, že kromě dotazů a pochybností, hlasitých tvrzení, zvolání a výkřiků budeme i umět argumentovat, dokazovat a dokumentovat.

Popravdě řečeno nevím, jestli je tomu dnes tak, že mohu nadevší pochybnost za nás za všechny prohlásit, že nikdy nebylo líp. Co si ale troufnu napsat, je tvrzení, že u nás na Vysočině je dobře. Že žijeme v krásné a relativně velmi klidné zemi. Přál bych si, aby o našem současném životě na Vysočině jednou někdo natočil dokument. Třeba by přesvědčil o tom, že tomu tak je, i ty, co si to na rozdíl ode mne zatím nemyslí.

S Markem Hovorkou jsme při zahájení desátého ročníku festivalu rozkrájeli velký dort.

Města a vesnice jsou prameny života na Vysočině

Na jedné straně soutěž pěti i deseti volebních stran, dva, tři, čtyři i více kandidátů na starostu nebo primátora, na druhé straně jedna nebo maximálně dvě kandidátky a někdy i velmi obtížné hledání schopného starosty – *dobrovolníka*. To jsou dvě tváře, dvě rozdílné charakteristiky komunálních voleb do zastupitelstev obcí u nás na Vysočině.

Nevím, jestli my všichni na Vysočině a nakonec i v našem Česku vnímáme dostatečně ostře, že z celkového počtu 704 obcí na Vysočině zhruba v 550 z nich žije méně než 500 obyvatel. Nevím, jestli si uvědomujeme, že to znamená, že zhruba okolo tří čtvrtin obcí na Vysočině má neuvolněného, tedy skoro neplaceného, starostu. Být neuvolněným starostou na vesnici je totiž těžké poslání, které si zaslouží obdiv. Odpadové hospodářství, vodovod, kanalizace, místní silnice, osvětlení, škola, školka, autobusová zastávka, odjezdy a příjezdy autobusů nebo vlaků, dětské hřiště, chodníky, požární nádrž, obecní úřad, oprava kapličky, údržba zeleně, odhrnování sněhu, dotazníky, kontroly, formuláře, zastupitelstva, výběrová řízení, čistírny odpadních vod, hospodaření v obecním lese a tak bych mohl pokračovat a vypočítávat další povinnosti, funkce a činnosti vesnického starosty. Všechno po práci, po odpoledních, v sobotu, v neděli, někdy i o dovolené. Hlavní a často jedinou odměnou je fungující vesnice a spokojení obyvatelé. Světe, div se, u nás na vesnici to mnohým starostům stačí.

A pak se to stane. Jednou, podruhé a potřetí otevřete noviny, pustíte televizi nebo rozhlas a opakovaně se dozvíte, že starostové jsou vlastně ve své většině lidé, kteří pouze stříhají pásky, berou úplatky nebo naopak někoho uplácejí nebo dělají ještě další úplně jiné kšefty s obecním i jiným majetkem. Případy jednotlivců vyvolávají tendenci zobecňovat a paušalizovat.

Na to mohu říci jediné. Není to pravda. V komunální politice se pohybuji již 17 let od roku 1991 a za tu dobu jsem jednoznačně nabyl přesvědčení, že starostky a starostové obcí i měst jsou napříč politickými stranami v naprosto drtivé většině ohromně pracovití, poctiví a velmi schopní lidé. Jinými slovy říkám, že občané obcí včetně těch malých si většinou umí velmi dobře vybrat. Právě dynamický a úspěšný rozvoj obcí a měst je pro mě důkazem síly samosprávy a její schopnosti se kvalitně starat o věci veřejné. Je poučné sledovat, jak opatrně a s rozmyslem hospodaří většina malých obcí se svým majetkem. Zejména lesy bývají často u malých obcí větším zdrojem příjmů, než jsou příjmy daňové. I proto naprostá většina obcí hospodaří s lesy velmi opatrně a odpovědně s výhledem do budoucnosti. Samozřejmě, jako existují zadlužení lidé, existují i zadlužené obce, ale například v porovnání s hospodařením státu jsou hospodářské chyby obcí zanedbatelné. Na malé obci je na lidi vidět, každý ví o každém skoro všechno.

Obecně ale platí, že vesnice na Vysočině čím dál více opravdu žijí a rozkvétají – postupně se obnovují pravidelné výlovy rybníků, masopusty, dětské dny, společné mikulášské besídky, oslavy výročí

založení obce, setkání rodáků, opět se probouzí ochotníci, tanečníci, zpěváci. Jsem pyšný na to, že se do krajského kola soutěže Vesnice roku každoročně přihlašují desítky obcí a že naše vysočanská účast při mezikrajských srovnáních bývá pravidelně jedna z nejvyšších.

Tak jako řeky čerpají svoji prvotní sílu z často sotva viditelných pramenů na nenápadných, odlehlých místech, stejně tak život na celé Vysočině svým způsobem z velké části pramení a získává sílu právě v našich městech a vesnicích. A s naší Vysočinou je to stejné jako s řekou, Vysočina bude silná a úspěšná podle toho, jak silné a úspěšné budou její přítoky – naše města a obce. Proto je důležité je podporovat.

Je to docela unikát, dostat na jednu fotku tři starosty jednoho města a ještě hezky popořadě vedle sebe. Zleva Václav Jehlička, dříve starosta Telče, dnes ministr kultury. Uprostřed já, dříve starosta Telče, dnes hejtman Vysočiny. Vpravo pak Roman Fabeš, současný starosta mé rodné Telče. A samozřejmě jdeme telečskou branou.

Hlavní města brambor i skotu jsou na Vysočině

Rok 2008 je Mezinárodním rokem brambor. Návrh předložil zástupce Peru, tedy země, kde údajně před osmi tisíci lety lidé první brambory vypěstovali. Symbolicky si tak v roce 2008 připomínáme význam plodiny, která mimo jiné zachránila před hladomorem i české země a která je jedním z prostředků k dosažení rozvojových cílů tisíciletí.

Celou historii příchodu brambor do Evropy jsem si připomněl poté, když nás v červnu 2007 navštívil předseda Ústředního bramborářského svazu České republiky Ing. František Novák, CSc.

Je to právě Havlíčkův Brod, který by se díky tradici a tomu, že je už od roku 1923 sídlem Výzkumného ústavu bramborářského, mohl stát hlavním městem brambor v České republice. Právě v Havlíčkově Brodě soutěží už po šest let studenti zemědělských škol z celé republiky *O Bramborářský květ Vysočiny*. Studenti v soutěži dokazují své vědomosti a dovednosti v oblasti pěstování, zpracování a využití brambor. Takže věřím, že je o budoucnost našich brambor postaráno. Přitom všem mě kolikrát napadá, že většina z nás si ani neuvědomuje, že v průměru každý třetí brambor, který v Česku vypěstujeme, vyroste na poli na Vysočině.

Ve stejné době, tedy také v létě 2007, jsem si znovu uvědomil i v jiné souvislosti, jak velmi významnou a přitom stále nedocenenou velmocí v oblasti zásobování naší země potravinami je Vysočina. V Jihlavě tehdy probíhalo zasedání Světové federace strakatého skotu. Zasedání Světové federace se zúčastnilo 160 odborníků, včetně 85 zahraničních delegátů z 25 zemí pěti kontinentů. Mimo prvního dne, který strávili účastníci v Praze, celý program probíhal v centru Vysočiny v Jihlavě s doprovodnými exkurzemi do zemědělských podniků a návštěvami kulturních památek v kraji Vysočina a výstavy v Radešínské Svatce. Právě autorita a postavení Vysočiny z hlediska chovu strakatého skotu v České republice byla hlavním důvodem přesunu odborníků na strakatý skot z Prahy na Vysočinu

Právě naše Vysočina je totiž krajem, ve kterém se chová největší počet kusů strakatého skotu ze všech krajů Česka, a Radešínská Svatka je zase díky svým tradičním výstavám strakatého skotu v nadšázce dnes nazývána hlavním městem strakatého skotu v České republice.

Na Vysočině máme někdy tendenci věci, kterými by se jiní chlubili, nedávat příliš najevo nebo se za ně dokonce jakoby i trochu stydět. Myslím, že právě v případě pěstování brambor a produkce potravin vůbec se za co stydět rozhodně nemáme, ba právě naopak, potraviny z Vysočiny jsou vynikající. Je tedy na nás, abychom to všude říkali, a hlavně, abychom je sami kupovali. Právě nakupování našich potravin je nejlepší podporou našich zemědělců a výrobců našich potravin. Každý si vlastně tak trochu na otázku *Co bude dál s naším zemědělstvím?* prakticky denně konkrétně odpovídáme obsahem své nákupní tašky.

Miloš Vystrčil: „V rodině, ve které jsem vyrůstal, jsme vždy jedli brambory hodně a rádi. Zejména můj tatínek brambory miloval a miluje. Dodnes si pamatuji, jak po sobotním nebo nedělním obědě často s obrovskou chutí dojídal suché vařené brambory a nesmírně si jejich chuť pochvaloval.

Naše současná rodina má opět brambory zařazeny jako jednu z nejdůležitějších a nejchutnějších potravin. Zejména oblíbené bramborové myši s pořádnou porcí česneku a smažené cibule jsou jídlem, po kterém se můžeme doslova utlouct. Zbožňujeme brambory na loupačku se solí a čerstvým máslem a mlékem.

Osobně se často neovládnu a hřeším i nadměrnou konzumací výborné cmundy nebo chcete-li bramboráku. Vopelky děláme zřídka, ale s povídlím nemají chybu. A pokud se mě zeptáte na bramborové knedlíky, tak se špenátem nebo dobře připraveným zelím a propečeným přiměřeně prorostlým kouskem masa jsou další lahůdkou. Zvláštní kouzlo potom pro mě mají čerstvě nakopané, podzimní brambory pečené v popelu u tábornického ohně. Tady ale musím přiznat, že brambor upečený v popelu, následně oloupaný a dobře osolený jsem již nejedl hodně dlouho. Jak o tom nyní píší, tak se mi úplně sbíhají sliny.

Když to zjednoduším, tak musím napsat, že život bez brambor si vlastně nedovedu představit. Brambory na Vysočinu prostě patří. Daří se jim tady a jejich pěstování zde má tradici. Podle mého názoru by bylo velkou chybou se naší schopnosti vypěstovat výborné brambory pro více než třetinu obyvatel naší republiky zbavovat. Jednou by nás to mohlo všechny mrzet.“

Ne každý kraj se může něčím takovým pochlubit. A ne v každém kraji žije takový fotograf, jako je Luboš Pavlíček, pro kterého s chutí pózuji nejen politici, ale i celebrity, sportovci a nakonec, jak sami vidíte, i ta němá tvář.

O žácích, kantorech a našem školství

Kdyby ti pánové, co se tam vzadu baví, byli tak potichu jako ty dámy, co tady vpředu spí, potom by se tady možná dalo i učit. Pro mě dnes již památnou větu občas pronášel můj středoškolský profesor výtvarné výchovy a deskriptivní geometrie na telčském gymnáziu v okamžicích, kdy hluk ve třídě přesahoval únosnou mez a slovům pana profesora přestávali rozumět i ti nemnozí, co měli o výtvarnou výchovu zájem a dávali pozor.

Jiný můj učitel, tentokrát ze základní školy, se občas za hlubokého socialismu pokoušel řešit nekázeň a hluk panující v jeho třídě zvoláním, které si za tímto účelem propůjčil z Evangelia svatého Tomáše: *Nedávejte psům, aby se to neocitlo na hnojšti. Neházejte perly sviním, aby je nepošlapaly.* Pamatuji si, že zvolání nebylo příliš účinné, byly to spíše jiné nástroje, které následně třídu zklidnily.

Občas si vzpomenu nejen na oba učitele, ale i na mnoho dalších. Vzpomenu si na naše studentské snahy zkrátit vyučovací hodinu hledáním třídní knihy, potřebných pomůcek nebo vyhazováním elektrického jističe. Vzpomenu si na spoustu svých učitelů, kteří s bravurou sobě vlastní překonávali naše studentské nástrahy, aby nás následně zahltili rychle probíranou látkou a případně nám s úsměvem navíc uložili domácí samostudium.

Když to řeknu ze svého dnešního pohledu velmi zjednodušeně, potom jedna z vět, která má studentská léta charakterizuje, zní: *Byli jsme svým způsobem hloupí*, byť někteří v nadsázce dodávají, *ale stálo to za to*. Možná si řeknete, co to vykládá? Jak hloupí? Proč hloupí? Jak to myslí? Ono jim to nemyslelo? Měli nízké IQ? Vůbec ne, tak to nemyslím.

Byli jsme svým způsobem hloupí proto, že jsme si neuvědomovali, jak hloupě se chováme, když ve vyučovací hodině odmítáme přijímat poznatky, které nám někdo sděluje dobrovolně, zcela zdarma a navíc v čase, kdy stejně nemáme jinou možnost než určený čas ve třídě strávit. Občas jsme hlučeli, občas pospávali a občas dávali pozor. Každý z nás žáků a studentů se choval trochu odlišně. Někdo vydržel dávat pozor celou vyučovací hodinu, druhý si naopak celou hodinu pod lavicí četl detektivku.

Jenže – poctivý žák se pak musel vše doučit doma a okradl se tak o svůj vlastní volný čas. Lajdáck se na to vykašlal i doma a jeho výsledky byly horší, než kdyby se alespoň ve škole trochu soustředil.

Znovu se tedy dostáváme k tomu samému. Nedávat ve škole pozor je hloupost. Nic pozitivního to nepřinese. Nic neušetříme a nic nikde nevyděláme. Jediným dopadem do našeho studentského života bylo - je, že zbytečně ztrácíme. Ztrácíme volný čas nebo ztrácíme vědomosti, které nám někdo předává dobrovolně a zdarma. Všichni asi dnes víme, že se tato situace, kdy nám někdo poznatky předává dobrovolně a zdarma, již s velkou pravděpodobností nebude nikdy v dospělosti opakovat. Jako dospělí za všechno zaplatíme a vše nám někdo naučtuje. Ztrátou času, peněz, soukromí a podobně.

V této souvislosti se musím zmínit i o té druhé straně problémů našeho školství. Možnost svobod-

ně se rozhodnout, jak budu učit, bez povinnosti psát nesmyslné plány a vyplňovat zbytečné tabulky. Vědět za co a jak budu odměňován. To dle mého názoru potřebují dnes naši učitelé. Osobně mám pocit, že narůstající byrokracie způsobuje, že skutečnému hodnocení kvality a náročnosti práce učitelů není věnována dostatečná pozornost. Přitom je zřejmé, že je to právě práce učitelek a učitelů, která kromě výchovy v rodině má rozhodující vliv na další osud mladého člověka. V žebříčcích prestižních povolání se sice to kantorské objevuje hodně vysoko, ale neprojevuje se to stále v konkrétní podobě jejich postavení. Jen menšina osvícených rodičů nebo politiků má pro školu pochopení a je ochotna podporovat její význam i jinak než proklamacemi.

Vím, že dětský úsměv a žákovský a studentský vděk je pro mnohé zanícence ve školách stále silným motivem. Je mi však také jasné, že nesmí a nemůže být pro tu nelehkou a velevýznamnou práci motivem jediným.

Předávání vysvědčení prvňáčkům z Vyskytné. Občas se mi po učitel-
ské práci zasteskne.

Kniha vychovává

Bylo to na podzim roku 2007, kdy jsem si díky pozvání naší Krajské knihovny Vysočiny znovu silněji uvědomil, jak důležitou roli v našem kraji a našem životě pořád mají knihy a knihovny.

Malá knihovnická slavnost, tak se jmenuje slavnostní tradiční setkání nejlepších neprofesionálních knihovníků z celé Vysočiny.

Předpokládám, že většina z vás čtenářů ani netuší, že dnes v době internetu a mobilních telefonů funguje na Vysočině celkem 568 neprofesionálních knihoven. Celkem tedy 568 knihovnic a knihovníků, většinou na malých obcích, poskytuje téměř zdarma své služby svým obyvatelům – čtenářům.

S obdivem a zároveň někdy i s úsměvem nebo naopak zatajeným dechem jsem poslouchal příběhy šestnácti odměněných knihoven z úst jejich knihovnic a knihovníků. A tak jsem se dozvěděl, že jeden z knihovníků se rozhodl v době uzavření obecní knihovny provádět ze své vlastní iniciativy roznos knih přímo do domácností, že druhý knihovník zase vybojoval i přes svůj pokročilý věk kvůli knižní evidenci souboj s moderní výpočetní technikou – jak jinak než vítězně. Za samozřejmé je v některých případech považováno samostatné vytváření nákupních plánů a organizování různých kulturních a společenských akcí. Každý třetí obyvatel pravidelně navštěvuje knihovnu. I to byl jeden z výsledků práce knihovnic a knihovníků na některých, zejména menších obcích.

Bylo by však chybou se domnívat, že pouze knihami jsou živы dnešní obecní knihovny. Díky grantovým programům kraje Vysočina a podpoře obcí a v některých případech i státu se knihovny na obcích staly i obecními informačními centry. Více než 270 obecních knihoven je připojeno na internet, disponuje tiskárnou a umožňuje tak kterémukoliv obyvateli obce rychle a zdarma vyhledávat informace a komunikovat s celým vyspělým světem. Knihovnictví na vesnici tím získalo další velmi důležitý rozměr.

Přesto si dovoluji tvrdit, že to, kolem čeho se knihovnictví především pořád točí, jsou knihy. Člověk se dnes musí spíše pousmát nad troufalými tvrzeními některých vizionářů, že rozvoj internetu a obrazových informačních technologií vůbec způsobí postupný zánik tištěného slova. Opak je pravdou. Papírny prosperují jako nikdy předtím. V našich knihkupectvích jsem nikdy dříve neviděl tolik krásných knih a výpravných publikací. Knižní veletrhy nezanikají, právě naopak, úspěšně se rozvíjejí. V našem kraji se ostatně můžeme pochlubit jedním z nejúspěšnějších.

Podzimní knižní trh se v Havlíčkově Brodě koná od roku 1991. Přitom je pro něj typickou účast malých, začínajících a exkluzivněji zaměřených nakladatelů, díky níž se Podzimní knižní trh u nás na Vysočině stal nejširší přehlídkou současné české knižní produkce. Na malé ploše a v krátkém časovém úseku zde můžete potkat všechny důležité lidi ze světa českého knižního obchodu - spisovatele, ilustrátory, překladatele, novináře, nakladatele, knihkupce a knihovníky. Návštěvníci navíc oceňují množ-

ství doprovodných programů a přátelskou a inspirativní atmosféru svátku knihy. Veletrh je výsledkem práce spousty lidí, přesto nemohu opomenout tu hlavní - Markétu Hejkalovou, spisovatelku a nakladatelku. Výraznou osobnost navazující na ty nejlepší tradice vysočinského knihomolství - knihomilství.

Já mám knihy moc rád. Mám je raději než noviny. Knihy mi připadají odpovědnější a hodnotnější. Je mi sympatické, že knihy zpravidla neobsahují informace, které by se ztrácely nebo měnily téměř ve stejnou chvíli, ve kterou se zrodily. Osudem a zároveň atributem televizních, rozhlasových i novinových zpráv bohužel je, že se stále mění a často překotně a iracionálně vyvíjejí, že vznikají a náhle zanikají, že se někdy zesilují, jindy popírají, často se dokonce chovají jako chameleon. V dobré knize tomu tak není. Kniha je moudrá, vyrovnaná a vůči svému uživateli se chová odpovědně. Drží si styl, je možné ji rozečtenou odložit, je možné se vrátit na začátek a začít číst znovu. Kniha nestárne nebo stárne velmi pomalu. Dobrá kniha má záložku. Ty učenější mají kromě obsahu i rejstřík. Kniha vychovává.

Na knižním veletrhu se vždycky
zdržím.

Folklór – naše tradice a pýcha

Když v roce 2000 vznikal kraj Vysočina, slyšeli jsme mnoho slov o tom, že tento nový územní celek je nesourodý a nepřírozený. Argumenty byly různé - například, že spojuje jižní a východní Čechy s jižní a západní Moravou. A vůbec oblasti, které nemají nic společného. Přitom hranice dnešního kraje Vysočina jsou dost blízké dávnému národopisnému celku - historickému Horácku. Zde si dovolím citovat z knihy J. F. Svobody *Moravské Horácko* z roku 1940: *Za národopisný celek považujeme území, na němž jsou stejné projevy kultury žijícího tam lidu, ale také stejné příčiny a podmínky (přírodní, kolonizační, hospodářské, komunikační, společenské, náboženské a další), které tento kulturní život postupně vytvářely. A po této stránce není jistě v podstatě ucelenější oblasti nad bývalé pomezí území moravsko-české...*

Tato slova jsem napsal v úvodu ke knize Míly Brtníka *Jaký kraj, tak se stroj* – obrazové encyklopedii horáckých a podhoráckých krajů. Měl jsem z ní radost a byl jsem potěšen, že jsme jí mohli pomoci na svět. Jde totiž o úžasnou dokumentaci historie a vývoje lidové kultury na Horácku, a tedy i na Vysočině. A na jejím křtu v lednu 2008 u příležitosti 80. narozenin autora knihy jsem si v nabitém sále jihlavského domu kultury uvědomil, kolik nadšenců prošlo našimi folklórními soubory, jak tisíce hudebníků a tanečníků s chutí a bez nějakých hmotných výhod udržují odkaz předků. A jak je důležitá osobnost tahouna, tvůrce a inspirátora, jakým byl a je po padesát let například právě Míla Brtník.

Ostatně s folklórem mám osobní zkušenost nejen s domovským *Podjavoříčanem* z Telče, ale také z několika folklórních zážitků ve Žďáru nad Sázavou. Například z roku 2007. *Tak tady to je, Miloši*, to byla tehdy slova hejtmana Jihočeského kraje Jana Zahradníka, kterými předal do mých rukou, ale ve skutečnosti do rukou Vysočiny, přesněji Horácka, štafetu Národního krojového plesu Folklorního sdružení České republiky.

Shodou okolností se jednalo o 10. jubilejní ročník a bylo zejména na skoro 500 členech folklórních souborů z Horácka, zda dokáží naplnit vysoká očekávání téměř 1 700 účinkujících a návštěvníků. Jinými slovy, kulturní dům ve Žďáru nad Sázavou praskal ve švech a všichni byli zvědaví, zda krojované ženy a muži z Horácka naváží kvalitou svých vystoupení na skvělá vystoupení Jihočechů rok předtím.

Byl jsem velmi hrdý a pyšný zároveň na to, že skutečnost překonala očekávání. Autoři programu Miroslav Ekart a Miloslav Brtník mladší připravili program, při kterém se tajil dech a u některých citlivějších povah jsem zaznamenal i slzy v očích.

Po slavnostním zahájení plesu, již zmíněném předání štafety, představení hudeb a souborů, krátkém vystoupení nejlepších verbířů a odzemkářů nakrátko zahráli k tanci *Božejáci* z Božejova. Potom již následovalo dle mého názoru první vyvrcholení večera. V tanečním pásmu s názvem *Horácko se představuje* na řemeslném jarmarku zatančily, zaspívaly i zahrály soubory z Horácka, jako například

Bajdyš z Třebíče se svou muzikou, *Bítešan* z Velké Bíteše se svou muzikou, *Drahan* z Blanska, *Kalamajka* z Havlíčkova Brodu, *Kuřátka* z Chrudimi se svou muzikou, *Podjavoříčan* z Telče se svou muzikou, *Pramínek* z Jihlavy, *Rožínka* z Dolní Rožínky, *Strážišťan* z Pacova se svou muzikou, *Studánka* ze Žďáru nad Sázavou, *Trnávka* z Lukavce se svou muzikou, *Vysočan* z Jihlavy se svou muzikou a *Vysočan* z Hlinska se svou muzikou. Viděli jsme řeznické, mlynářské i tkalcovské tance. Viděli jsme tance krejčích, pekařů i ševců. Viděli jsme tance s hráběmi i tradiční horácká kola. Zkrátka byla to nádhera. Lidé nadšeně tleskali, pískali i oslavně vykřikovali. Kdo to neviděl, těžko si ten úspěch umí představit.

Jsem přesvědčen, že není lepšího způsobu jak naučit mladou generaci minulosti, než jim umožnit se do minulosti a k tradicím alespoň ve formě zájmové činnosti navrátit. I o tom je folklór i o tom je (možná pro některé ne úplně pochopitelná) zábava oblékat se do starodávných krojů a učit se starodávným tancům, zvykům a obyčejům. Díky tedy všem těm zapáleným za péči o tradice, díky za pestrou, zajímavou a přitom pro nás všechny moc důležitou zábavu.

Folklórní ples si nenechám ujít.
Také moje žena Ivana se mnou
vždycky jede ráda. Pořádně si
zatancovat a zazpívat na staré
lidové melodie – kdo by odolal?

Hasičů si vážím

Dobrovolní hasiči neboli dobráci jsou u nás na Vysočině již více než stovku let nepostradatelnou součástí našeho života. Chrání majetek, zdraví a životy při požárech, povodních, sněhových kalami-tách a dalších mimořádných situacích. Podílí se na požární prevenci. To jsou jejich hlavní úkoly, které plní, a pomáhají tak zajistit bezpečí nám i našim rodinám.

To ale není všechno. Při tom všem také ještě navíc plní dobráci i učeně řečeno velmi důležitou funkci společenskou. Nejenom že pravidelně cvičí a připravují se na včasný zásah a hasičské soutěže, ale také často pracují pro obec a úspěšně se starají o zábavu a kulturní život.

Onehdy mi starosta jedné malé obce řekl: *Kdybych neměl hasiče, tak by mi na tu brigádu nikdo nepřišel a na obci bychom nic neudělali.* Sami nebo společně s dalšími připravují sbory dobrovolných hasičů plesy, výlovy, masopusty, pouťové zábavy a další venkovské slavnosti. Člověk se až kolikrát diví, kde všude a při jaké různorodé činnosti na obci fungují a vystupují hasiči a čím dál častěji také hasičky.

Čeho si potom u některých dospělých dobráků zvláště cením, je jejich práce s dětmi a mládeží. Je to úžasná věc a velké umění navzdory televizi, počítačovým hrám a dalším moderním lákadlům přitáhnout děti k něčemu tak opravdovému, jako je *hasičina*. Neznám na obci lepší způsob výchovy ke spolehlivosti, odpovědnosti a kamarádství. V takové Nevcehli, kde v posledních letech muži i ženy několikrát zvítězili v celostátní extralize v požárním sportu, začínají dokonce už ve školce. V extralize jsou ostatně na špičce i další týmy z Vysočiny – například z Urbanova, Čechtína, Petrovic nebo Laviček.

Počátkem září 2007 jsme byli svědky celostátní demonstrace hasičského umu a schopností. Přehlídka PYRO CAR 2007 – svět požárních automobilů, jejich řidičů, strojníků a osádek na letišti v Přibyslavi se opravdu povedla. Přes nepříznivé mrholení po celý víkend výstavu navštívilo přibližně pět tisíc účastníků z celé republiky. Líbilo se mi, že se PYRO CAR 2007 stal nejen výstavou, ale i přátelským setkáním dobrovolných hasičů z celé republiky i ze zahraničí. Svou účastí výstavu zpestřili i dobrovolní hasiči z nejvýše položené obce v Polsku – ze Zubu u Zakopaného v Tatrách. Na letištní ploše bylo k vidění přes 300 hasičských vozů, stříkaček, vysokozdvizných plošin a další techniky. A když spustily všechny vozy najednou houkačky – cítili jsme mrazení v zádech.

O občerstvení se starali sami hasiči z jednotlivých sborů, kteří přichystali ve své režii i mnoho specialit – guláše, steaky a jiné dobroty. Některé z nich jsem ochutnal a potvrdil jsem si, že dobráci umí všechno perfektně – tedy i vařit. Při zahájení jsem potom řekl, že Vysočinu vnímám jako kolébkou dobrovolných hasičů a že doufám, že se zde v Přibyslavi zrodila nová tradice setkávání dobráků (PYRO CAR 2008 byl opět na letišti v Přibyslavi a navštívilo jej 20 000 návštěvníků). Přestože se ozvali jiní, že dobráci mají kolébkou všude, myslím, že mohu trvat na svém, protože dobráků máme na počet oby-

vatel skutečně v našem kraji nejvíce. Přibližně 40 000 dobrovolných hasičů v 982 sborech na Vysočině ve srovnání s ostatními kraji znamená nejvyšší procento vzhledem k počtu obyvatel. Vysočina je také jediná, kde s přispěním kraje vzniklo v Petrovicích u Okříšek krajské sportoviště pro hasičský sport, které využívají profesionálové i dobrovolní hasiči. A na Vysočině je také jediné muzeum zachycující historii dobrovolných hasičů – Centrum hasičského hnutí na zámku v Přibyslavi. Vždy jsem znovu hrdý na své předky, když mi mnohde při mých návštěvách ukazují i funkční vystrčilky – hasičské stříkačky z továrny mých předků – a když přitom zažívám takové pěkné chvíle jako třeba v Jasenici, kde velmi hezky přivítali i mého tatínka.

Hluboce si vážím práce dobrovolných hasičů. Navazují na ty nejlepší tradice našeho venkova, na soudržnost lidí ve společném zájmu. Před lety vznikaly sbory z pudu sebezáchovy, nutnosti obrany před hrozivým nebezpečím. Dnes kromě této ochranné funkce díky sborům dobrovolných hasičů často žijí naše vesnice v pospolitosti, jsou i organizátory různých kulturních akcí, jsou často doslova motorem života na venkově.

Skromně, v pohodě a v radosti

Byla sobota a já jsem byl na kongresu ODS v Praze, který se protáhl až do večera, končil asi ve 20.00 hodin. Byl jsem docela utahaný a říkal jsem si, že již na žádnou návštěvu Jasenice (malá vesnička mezi Náměští nad Oslavou a Velkou Bíteší) nepojedu. Původně jsem totiž Jasenickým slíbil, že po kongresu sednu do auta a ještě zajedu do Jasenice za místními občany, zejména potom dobrovolnými hasiči a společně se podíváme na video o Jasenici a na funkční hasičskou stříkačku vyrobenou mým dědou tzv. *vystrčilku*. Zavolal jsem tedy zhruba v těch 20.00 hodin do Jasenice a hodlal oznámit, že je pozdě a že již nepřijedu. Z druhé strany telefonu jsem se však rezolutně dozvěděl, že všichni s mojí návštěvou počítají, že ještě není tak pozdě, ať sednu do auta a jedu do Jasenice. Sedl jsem tedy do auta a vydal se na cestu z Prahy do Jasenice, kam jsem přijel asi o půl jedenácté v noci. Kulturní dům jsem našel celkem bez problémů, neboť v něm bylo poměrně živo. To, co se strhlo po mém příchodu, jsem však doposud ve svém životě nezažil. Po přivítání, vzájemném předání dárků a společném recitačním a hudebním vystoupení jsme se zhruba s polovinou vesnice vydali do hasičské zbrojnice, kde místní hasič před mýma očima nastartoval perfektně opravenou, úžasně udržovanou *vystrčilku*. Následně jsme společně na *vystrčilku* se starostou místních hasičů přidělali speciálně připravený štítek. Přiznám se, že jsem měl i maličko vlhké oči. Pak jsme se vydali nazpět do kulturního domu a já jsem se začal pomalu loučit. Asi po další hodině jsem sedl do auta a jel domů do Telče. Kdy jsem asi přijel domů do Telče, si odhadněte sami. Já k tomu pouze dodávám, že ačkoliv bylo hodně po půlnoci, nebyl jsem vůbec unavený a cítil jsem se tak nějak zvláště hezky. Občas vzpomínám na tento zážitek jako na příklad, jak se dá žít docela v pohodě, skromně a v radosti.

Tahle fotka je pro mne vzácnost. S tatínkem v Jasenici u skvěle udržované vystrčilky.

Tak se podívejme, jak to dělají na Vysočině

Možná i proto, že jsme kraj Vysočina začali vytvářet tzv. na zelené louce bez závazků, zaběhnutých zvyklostí a předsudků, je dnes Vysočina považována za moderní a pokrokový kraj. Dnes, po osmi letech fungování kraje si troufám říci, že v některých oborech jsme v oblasti veřejné správy v rámci celé naší republiky vyloženě na špici. Jako příklad mohu uvést zavádění a využívání informačních technologií, tedy srozumitelně řečeno všechno to, co souvisí s počítači a způsobem jejich využívání v souvislosti s fungování obecních, městských i krajského úřadu a jimi zřizovaných nebo s nimi spolupracujících organizací.

V období posledních čtyř let pravidelně na pozvání organizátorů přednáším na největším slovenském mezinárodním kongresu ITAPA (Information Technology And Public Administration). Kongres je zaměřen na využívání informačních technologií ve veřejné správě a má přednáška se vždy týká právě využívání a zavádění informačních technologií v kraji Vysočina, neboť právě náš kraj je i na Slovensku považován za jednoho z lídrů v této oblasti.

Už před třemi lety (v roce 2005) byly pro mě kromě vlastního obsahu kongresu největším zážitkem osobní rozhovory s několika účastníky konference. Měl jsem možnost krátce promluvit mimo jiné s informatikem z Košického kraje, ředitelkou Košického kraje Rozálií Múdrovou, generální ředitelkou ITAPY Lucií Muškovou, programovým manažerem Peterem Drugou a ještě několika dalšími účastníky kongresu. Možnost mluvit jsem s nimi měl proto, že většina z nich si mě již před a zejména po mé přednášce sama vyhledala. Vyhledali si mě za účelem se zeptat nebo ujistit, jestli jsem skutečně hejtmanem té Vysočiny, jak tam máme ty dobré a progresivní informatiky. Ochtově jsem odpovídal že ano a bylo mi docela příjemně. Politik nezažívá situace tohoto typu příliš často. A hřálo mě to o to víc, že podobné reakce jsem zažil víckrát i jinde při jiných příležitostech Tak mě v té chvíli napadlo, že vlastně díky kvalitní práci několika lidí na našem odboru informatiky, díky jejich různým spolupracovníkům a přátelům a možná i díky docela pokrokové snad mohu napsat i svým způsobem osvědčené dlouhodobé politice zastupitelstva Vysočiny dnes evropský svět informačních technologií Vysočinu v oblasti veřejné správy zná. A zná ji, jak jsem měl možnost poznat, docela dobře a v dobrém.

I další můj zážitek s informatikou je příjemný. Týká se každoročního celostátního setkání v Hradci Králové s názvem Internet ve státní správě a samosprávě (ISSS). Každoročně zde kraj Vysočina vystupuje nejen ve své tradiční roli aktivního partnera a blízkého spolupracovníka organizátorů, ale i v roli přednášejícího a soutěžícího. Přibližně 2 200 účastníků, více než 250 přednášek, přes 110 vystavovatelů. To je velmi stručná charakteristika konference v roce 2008. Opět zde byly vyhlášovány i výsledky soutěže Zlatý erb o nejlepší webové stránky v několika kategoriích. Nebyl to však tentokrát přímo kraj, který získal pro Vysočinu hlavní ocenění a největší uznání. Na ISSS 2008 se o hlavní ceny pro území

Vysočiny postarali jiní. V kategorii měst získalo první cenu v populární a prestižně obsazené soutěži Zlatý erb město Jihlava. Mezi obcemi měly druhou nejlepší webovou stránku Dolní Vilémovice, které se nacházejí na jihovýchod od Třebíče v mikroregionu Rokytná. Výsledky celostátní soutěže Svazu knihovníků a informačních pracovníků v České republice Biblioweb 2008 nám opět udělaly radost. Vítězství si odnesla Krajská knihovna Vysočiny v Havlíčkově Brodě. Velmi příjemný a nečekaný úspěch jsme zaznamenali i v Juniorwebu, soutěži pro mladé tvůrce oficiálních i neoficiálních webových stránek měst a obcí. První ročník této soutěže měl dva vítěze, a to osmnáctiletého Jana Kramáře z Kojetína a vysočinského čtrnáctiletého studenta telčského gymnázia Miloše Havlíčka z Třeště, který vyvíjí neoficiální webové stránky městyse Dolní Cerkev.

Na závěr stojí zato ještě uvést, že rok 2008 (resp. 2007, za který byly ceny udělovány) není v porovnání s těmi předchozími žádnou až tak velkou výjimkou. Vysočina je skutečně dlouhodobě krajem, který, jak se někdy ve sportu říká, určuje tempo a nastavuje limity. Věta *Tak se podívejme, jak to dělají na Vysočině*, není pro ty, co pracují ve veřejné správě a zabývají se informatikou, vůbec neobvyklá. Spíše naopak. I proto chci všem těm stovkám, možná tisícům nadšenců a jejich podporovatelům poděkovat. Zaslouží si to.

Zasedání zastupitelstva mohou občané Vysočiny od roku 2008 sledovat v přímém televizním přenosu na internetu. Je to pozoruhodné hned dvakrát. Přenos vytváří kamery a počítačové technologie úplně automaticky. Vysočina byla opět první – jak jinak.

Květinovská kuchařka

Bylo to někdy na podzim 2007, kdy mě v kanceláři navštívily dvě mladé ženy a ještě málem dříve, než se stačily posadit, se mě zeptaly, zda bych se nechtěl stát kmotrem *Květinovské kuchařky*. Přiznám se, že jsem byl trochu zaskočen a to hned ze dvou důvodů. Tím prvním důvodem byl fakt, že jsem v té době toho o Květinovu příliš mnoho nevěděl. Matně jsem sice tušil, že se jedná o malou vesničku v našem kraji někde poblíž Havlíčkova Brodu, ale nic dalšího bližšího mi známo nebylo. Tím druhým důvodem mého překvapení byl fakt, že mě někdo chce za kmotra knihy, aniž by požadoval cokoli dalšího. A tak jsem se tedy zeptal, co že to je nebo bude za knihu ta Květinovská kuchařka?

Dvě mladé ženy (později jsem zjistil, že jmenují Pavlína Sochorová a Kateřina Krpálková) mi sdělily, že se rozhodly sesbírat ode všech občanů Květinova a jeho místních částí Kvasetic a Radňova oblíbené recepty a následně je knižně vydat. Nesměle jsem se tedy zeptal, zda již svůj záměr knižně vydat tímto způsobem recepty alespoň s některými občany probíraly a zda mají zajištěny peníze potřebné na vydání knihy. Dozvěděl jsem se, že tuto věc zatím v obci v širším kruhu společně neprobírali, ale že jsou přesvědčeny, že obyvatelé Květinova určitě jejich aktivitu přivítají a nejen že recepty rádi napíší, ale určitě i rádi na vydání knihy přispějí. V tu chvíli jsem trochu zalapal po dechu a následně jsem Pavlíně a Kateřině popřál hodně štěstí a kmotrovství jsem poměrně s lehkým srdcem přislíbil. Byl jsem totiž přesvědčen, že cesta ke knize bude hodně, hodně strastiplná a dlouhá a její konec mi připadal docela nejistý.

No a jak jste asi pochopili z úvodu tohoto článku, k mé radosti se ukázalo, že má nedůvěra byla neoprávněná. Květinovskou kuchařku jsme společně s expremiérem Milošem Zemanem pokřtili koncem dubna letošního roku. Bylo to v rozkvetlém Květinově v kulturním sále plném báječných lidí. V hezkém odpoledni nám všem bylo jasné, že Květinovská kuchařka je mnohem více než těch 200 báječných receptů. Květinovská kuchařka je totiž důkazem pravdivosti tučně vytištěných slov na páté straně této knížky:

Květinov je hezká vesnička na krásné Českomoravské vrchovině. Osídlena je již po staletí a její současní obyvatelé se snaží, aby se tu dobře žilo i ve století dvacátém prvním.

A já s radostí dodávám, že na Vysočině to dnes není vesnička zdaleka jediná.

Pohankový houbový kuba
(podle Václava Hrubého z Květinova)

pohanka – jádro
sušené houby
česnek podle chuti
sádlo
sůl, pepř, mletý koriandr

Přebranou a opraženou pohanku dáme do vařící vody, promícháme a vaříme na mírném ohni. Když kaše zhoustne, necháme ji v přikryté nádobě asi 30 minut dojít. Potom přidáme česnek utřený se solí, pepřem a koriandrem. Předem namočené houby uvaříme zvlášť, scedíme a přidáme do směsi. Pekáč vymažeme sádlem, směs do něho rozložíme a zapečeme. Před dopečením zakapeme sádlem.

Květinovskou kuchařku jsme právě
slavnostně vypravili do světa

Píša Vysočině

Připravovali jsme se na to dlouho, člověk by ani neřekl, ale trvalo to nakonec několik měsíců. Domluvit se nejdříve na tom, zda je to vůbec dobrý nápad. Pak sehnat lístky a zeptat se těch v Praze, zda je to vůbec možné. Následně nalézt vhodné osoby a vhodný termín a vymyslet přijatelný scénář.

Možná si říkáte, že jsem začal podivně, neboť vlastně není zatím jasné, o čem píši. Zjednodušeně řečeno, píši o Píšovi. Přesněji napsáno, chci napsat o Petru Píšovi, kovářovi z Třeště a zároveň muzikantovi tělem i duší a o jeho hostování ve zlaté kapličky, tedy Národním divadle.

Přiznám se, že neznám přesnou historii, přesněji řečeno nevím, co je pravdy na historkách, které popisují poslední část cesty Petra Píši na prkna Národního divadla. Stoprocentně ale vím, že Petr Píša založil dnes již proslulé třeštské *Tančírny* a že se dobře zná s bratry Formanovými. Již ale nevím, zda je pravda, že když se Petr Píša účastnil konkurzu na jednu z rolí v jazzové opeře (buffopeře) *Dobře placená procházka*, tak byl nucen při samotné předváděčce přímo na konkurzu slavnému Miloši Formanovi v jedné chvíli oznámit, že více z požadovaných písniček již nemůže předvést, neboť neměl čas se je kvůli svému zaneprázdnění kovářskou prací naučit.

Každopádně je skutečností, že nakonec všechno pro Petra Píšu dobře dopadlo, Petr Píša dostal důvěru a Miloš Forman mu svěřil v *Dobře placené procházce* roli advokáta, tedy roli, která kdysi nepatřila nikomu méně slavnému, než byl samotný Jiří Šlitr.

Uli – Petr Stach, Vanilka – Jana Malá, advokát – Petr Píša, listonoš – Jiří Suchý, teta z Liverpoolu – Zuzana Stivínová. To bylo obsazení hlavních rolí v *Dobře placené procházce* v neděli 29. června 2008, tedy právě v tu neděli, kdy se naše malá výprava z Vysočiny rozhodla překvapit Petra Píšu a přímo v Národním divadle mu popřát a poděkovat.

Společně se starostou Třeště Vladislavem Nechvátalem jsme se rozhodli realizovat dlouho dopředu připravovaný a promyšlený plán. Během posledních měsíců se nám totiž podařilo postupně přesvědčit ředitele Národního divadla, produkční, asistentku režie, inspicienta a spoustu dalších lidí o tom, že bude možné Petra Píšu překvapit přímo v rámci tzv. *děkovačky* na pódiu divadla a tam předat dárky, popřát a poděkovat.

Nyní již k samotnému popisu průběhu událostí. Do Prahy jsme přijeli v neděli již před devatenáctou hodinou (divadlo začínalo v osm večer). Zadním vchodem jsme s pomocí laskavé produkční do již připravených prostor přepravili dárky, kterými byla klobásová květina a zejména potom několik desítek kilogramů vážící uzeny čuník. Následně jsme Národní divadlo opět zadním vchodem opustili a ve 20.00 hodin jsme již seděli v ředitelské lóži a bavili se výbornými výkony herců. Před koncem představení jsme se potom s panem starostou Nechvátalem přesunuli za doprovodu mladé spojky (zřejmě dcery asistentky režie – jinak bychom v divadle zabloudili) do zákulisí. Přímo ze zákulisí jsme

pak sledovali vyvrcholení celé buffopery a mohli tak vidět ohromný mumraj spojený s neuvěřitelně rychlým střídáním postav na jevišti.

A potom byl najednou konec, publikum nadšeně tleskalo, šla první, druhá, třetí opona, na pódiu přichází dirigent a zaznívá již alespoň čtvrtý nebo pátý potlesk. Nyní přichází naše chvíle, rázná asistentka režie s papírem v ruce a s námi a uzneným čuníkem v zádech vyráží před tleskající diváky na prkna Národního divadla. V tu chvíli mi teprve v plném rozsahu dochází naše troufalost, ale srdce již našťestí nestačí spadnout až do kalhot, není čas.

Skoro mám chuť napsat, že následně opera mluveným slovem pokračovala. Sice úplně nevím jak, ale poděkovali jsme hercům, Národnímu divadlu i Praze, vychválili jsme Petra Píšu i naši Vysočinu, předali klobásovou kytku a uzeneho čuníka a řekl bych, že za pobaveného a laskavého potlesku diváků jsme s panem starostou zase vypadli. Potom následovala ještě jedna opona, jeden potlesk a představení definitivně skončilo a my měli za sebou nezapomenutelný zážitek.

S čuníkem to nakonec dopadlo tak, že jsme ho jedli společně na zahrádce v nedaleké hospodě. Kolem chodící Pražáci jenom koukali nebo se někteří, zřejmě hladovější, i přidali. Bylo to milé, bylo to fajn. Proto snad na závěr již jenom: *Díky Petře Píšo, vlastně se dá říci, že Vysočina se díky tobě stala prvním krajem, který se dostal až na nejslavnější divadelní prkna naší země.*

Díky, Petře Píšo.

Odpovědnost za krásu

Po Vysočině z místa na místo jezdím hodně často. Navštěvuji velká města i ty úplně nejmenší obce. Svěcení praporu, křest knihy, výročí založení hasičského sboru, vyhlášení nejkrásnější vesnice nebo města nejlepšího pro podnikání. Desítky, stovky setkání s lidmi z Vysočiny i s lidmi, kteří na Vysočinu přijíždějí třeba jenom na návštěvu. Při všech těchto setkáních se, jak také jinak, bavíme i o Vysočině, o jejích přednostech a budoucnosti. Probíráme často mnoho různých témat z různých oblastí a na některá nemáme vždy shodné názory.

V jedné věci se však při všech různých setkáních shodneme vždy téměř úplně všichni a to, že naše Vysočina je krásná a že je třeba dělat vše proto, abychom tuto její krásu uchovali i pro budoucí generace.

Bohužel jsem si právě nyní v letních měsících opakovaně uvědomil, že minimálně jedna vráska na kráse naší Vysočiny se nám rok od roku prohlubuje, a nemám nyní na mysli, možná k překvapení některých, poněkud nepřehledné zvyšování počtu větrných elektráren.

V poslední době se o tom již docela plánovitě, alespoň jednou či dvakrát, při kterékoliv své cestě po Vysočině znovu a znovu přesvědčuji. Stalo se již téměř jistotou, že zastavím-li na silnici I. nebo II. třídy na parkovišti nebo odstavné ploše mimo obec či město, potom tím prvním, na co narazím při vystoupení z auta a svém vykročení mimo silnici, je černá skládka. Podobně je tomu i na začátku většiny odboček z krajských a státních silnic směrem do lesa nebo alespoň směrem do trochu keří nebo remízkiem zarostlého území.

Konzervy, papíry, sklo, pet láhve, igelitové pytle, hadry, plechové roury, sporáky, pračky, ledničky a další nepotřebné věci spousta našich spoluobčanů prostě vyhazuje do struh nebo křovin a lesů blízko našich silnic. Děje se tak bohužel již téměř na všech místech, kde se dá slušně zastavit a kde je zároveň alespoň trochu možné založení černé skládky maskovat křovím, remízkiem nebo nejlépe hustším lesním porostem.

Osobně se přiznávám, že počínání řidičů těchto na černo se vyprazdňujících vozů s odpadky vůbec nerozumím. Při prohlídce kterékoliv z černých skládek jsem totiž téměř nikdy nenarazil na odpad, který by nebylo možné zdarma, nebo dokonce někdy s finančním ziskem v každém městě a zpravidla také v téměř každé větší obci odevzdat do sběrný nebo uložit do kontejneru.

Pouze pro ilustraci: Způsob myšlení řidiče nebo jeho spolujezdce, který *umístil* igelitový pytel plný pet lahví do struhy vedle silnice kousek od Třeště na silnici Telč – Jihlava, asi nikdy nepochopím. Pořád dokola si marně lámu hlavu nad tím, proč člověk, který si již dá tolik práce, že nepotřebné věci ze svého bytu, chaty, firmy, provozovny apod. naloží do auta, není následně schopen je odevzdat na k tomu určeném místě. Je to druhem nepotřebného odpadu? Je to špatnou otevírací dobou ve

sběrně? Je to snahou ušetřit benzín – do lesa je to blíže než do kontejneru? Je to způsobeno nějakou osobnostní poruchou? Opravdu nevím. Co ale vím jistě, je, že množství odpadu kolem našich silnic přibývá. Kromě intenzivnější likvidace černých skládek, kterou musí ve většině případů zajišťovat nebo alespoň iniciovat správce komunikace, tedy naše Krajská správa a údržba silnic Vysočiny, bychom měli i my ostatní přistoupit k ochraně krásy naší Vysočiny aktivněji.

Jestliže totiž opravdu chceme, aby naše Vysočina zůstala krásná, nesmíme připustit, aby její silnice byly lemovány odpady. Jsem přesvědčen, že skoro každý z nás si umí dobře ve své hlavě srovnat, co pro to může udělat. Určitě je nejlepší začít u sebe a ve své rodině. Pokud si potom někdo ještě troufne udělat jeden, dva kroky navíc, myslím, že to pro začátek bude úplně stačit.

Lidé na Vysočině odpad nejen třídí, ale pořádají v této disciplíně i závody. Zde třeba soutěž na pelhřimovském festivalu rekordů.

Lidé a nemocnice

Všechny naše nemocnice na Vysočině znám. Všechny jsem prošel a vím, že jejich vnitřní dluh a zanedbanost je bohužel srovnatelná se zanedbaností těch nejhorších silnic. Nemocnice jsou dědictvím, které krajům vnutil stát zákonem. Nemá cenu reptat, je potřeba problémy řešit.

Trvalo poměrně dlouho, než jsme našetřili peníze, napsali projekty, zajistili spolufinancování a také se dohodli. Následně Zastupitelstvo kraje Vysočina letos v roce 2008 rozhodlo a během několika let se tak nutná obnova našich nemocnic stane skutečností. Letos začínáme nemocnicemi v Novém Městě na Moravě, v Pelhřimově a Havlíčkově Brodě, kde během několika let proinvestujeme asi miliardu korun. V příštím roce začneme se stavebními investicemi v nemocnici v Jihlavě a v Třebíči s plánovanými náklady ve výši dalších cca 400 milionů korun. Nemocnice Jihlava, pokud se nestane nic mimořádného, si navíc ještě v letošním roce koupí z větší části za evropské peníze lineární urychlovač a magnetickou rezonanci v celkové hodnotě asi 100 milionů korun. To je jen velmi stručný výčet těch zásadních finančních výdajů, které poskytne krajský rozpočet a evropské fondy za účelem zabezpečení poskytování kvalitní zdravotní péče našimi krajskými nemocnicemi.

Je jasné, že pro většinu z nás se jedná o nepředstavitelné peníze. Tyto finanční prostředky naspořil a nyní začíná investovat z části kraj ze svého rozpočtu a z části budou tyto finanční potřeby kryty v rámci úspěšně vyjednaných, připravených a předložených projektů do operačních programů z evropských rozvojových fondů.

Všichni víme, že zdraví je to nejcennější, co máme, a že údržba a modernizace zdravotnických budov a zařízení není zadarmo. Zdravotnictví vždy bylo a bude kromě jiného i o penězích. Přesto se domnívám, že pro pacienta přes všechnu moderní techniku, čistotu nablýskaných chodeb a velkolepost operačních sálů zůstávají nejdůležitější lidé, kteří v nemocnici pracují.

Usměvavý a ochotný lékař, usměvavá a ochotná zdravotní sestra jsou často mnohem důležitější než mnohý drahý lékařský přístroj. Jsou to nakonec stejně lidé – zaměstnanci nemocnice, kteří rozhodujícím způsobem svým přístupem k práci ovlivňují pocit spokojenosti nebo naopak nespokojenosti pacienta s poskytnutou léčbou.

Ano, určitě platí, že je mnohem jednodušší být příjemný a ochotný v moderních prostorách s moderním vybavením než v prostorách s netěsnými okny a zastaralými lékařskými přístroji. Určitě je pravdou i to, že pracovní nasazení, úsměv a obětavost jsou ovlivňovány i výší platu, kterou za svoji práci zaměstnanci dostávají. Možná i proto je ale dobré si uvědomit, že spokojenost pacienta a příjmy nemocnice jsou vlastně do jisté míry spojené nádoby.

Nejlepší reklamou nemocnice je totiž spokojený pacient. Je to právě spokojený pacient, který přináší do zdravotnických zařízení platby zdravotních pojišťoven, a je jedno, zda se tak děje formou jeho

návratu při eventuálním vzniku dalších zdravotních problémů nebo třeba jím vyslovenou chválou nebo doporučením při rozmluvě s jiným člověkem. Platí přece, že každý z nás je potenciálním pacientem a že nikdo z nás neví, kdy bude pomoc zdravotníka potřebovat.

Příznávám, že jsem i proto se zájmem a nadprůměrnou mírou zvědavosti očekával, jakým způsobem proběhne na Vysočině historicky první pokus vyhodnotit a následně vyhlásit výsledky ankety o nejlepší zdravotní sestru Nemocnice Jihlava za rok 2007. Osobně mám pocit, že na to, že se jednalo o historicky první pokus, se dobrá věc podařila.

Krok ke zvýšení prestiže práce zdravotních sester byl učiněn a ty nejlepší byly odměněny. Šárka Jurková, Simona Hájková, Hana Hladíková, Vladimíra Šimonová, Ivana Francová a Ivana Marešová jsou první šesticí těch, které v anketě obdržely nejvíce hlasů. Realizační tým byl spokojen a prý připraví další ročník.

Na závěr si snad již pouze dovolím připomenout, že je dobře, když budeme mít obecně na paměti, že doma, v nemocnici, na úřadě i kdekoliv jinde jsou vždy lidé mnohem důležitější než ty neživé věci, které je obklopují. Hodně se o tom mluvilo v uplynulých dvou letech v souvislosti s *heparinovými vraždami* v Havlíčkově Brodě a záměnou novorozenců v Třebíči. Byl bych rád, kdyby se pro mediální přitažlivost těchto nešťastných případů nezapomínalo i na stovky obětavých a skvělých lékařů, sester a dalších zaměstnanců v nemocnicích. Těch, kteří nám pomáhají, když to opravdu potřebujeme.

Do pelhřimovské nemocnice kraj pořídil novou gamakameru. Primář oddělení nukleární medicíny Milan Šimánek mi zrovna vysvětluje, jak takový přístroj pracuje.

Hurá, nehurá, jde se do školy

Vždy když končí poslední týden letních školních prázdnin, se většina žáků a studentů nachází v tom zvláštním pro celý život docela typickém stavu. Žáci a studenti se totiž často do školy těší a zároveň i netěší. Těší se obvykle na kamarády spolužáky, vtipy oblíbené učitelky nebo učitele, tajnou lásku nebo oblíbený předmět. Zároveň se netěší na jiné, tentokrát neoblíbené spolužáky, neoblíbeného učitele nebo se do školy netěší prostě proto, že se budou muset opět učit.

Již jsem to napsal v různých obměnách mnohokrát a nyní na začátku školního roku si to dovolím zopakovat. Nemyslím si, že naše školy jsou tady zejména od toho, aby se v nich naše děti měly jako v bavlnce a nikdo jim tam obrazně řečeno nezkrživil ani vlásek bez ohledu na to, zda si to zaslouží nebo nezaslouží. Naopak, myslím si, že naše školy jsou tady zejména od toho, aby společně s rodiči připravili naše děti na život v dospělosti.

A život v dospělosti, to není žádná procházka růžovým sadem. To je spousta povinností a starostí. To je sem tam i více práce, než se dá zvládnout, to je sem tam i spor s kolegy nebo přáteli, to je sem tam i nervozita, stres, smůla, slzy nebo zaťaté zuby nebo pěsti. Život v dospělosti je ale také poměrně často i pohoda, smích, radost a úspěch. Prostě jezdíme z kopce, abychom se mohli hrabat zase do kopce, přitom si pomáháme nebo si naopak házíme klacky pod nohy.

Dnes slyšíme, že není dobře, když je škola podobná životu v dospělosti. Slyšíme, že není dobře, když děti ve škole sem tam zažijí i napětí nebo nervozitu, slyšíme, že není dobře, když se děti musí něco učit nazpaměť. Biflování je přece nuda a děti se nesmí nudit a již vůbec by neměly tvrdě pracovat, nebo dokonce dělat práci, která je nebaví. Slyšíme, že škola má být úplně jiná než život v dospělosti. Přiznám se, že někdy tomu nerozumím, a to jsem třináct let učil. Když má být škola úplně jiná než život v dospělosti, jak potom může úspěšně naše děti na tento život v dospělosti připravit?

Osobně jsem přesvědčen, že zdrojem skutečné a opravdové radosti je pouze úspěch podložený tvrdou prací a námahou. Nevěřím, že Barboru Špotákovou trénink a házení oštěpem vždy a za všech okolností baví, stejně tak nevěřím, že Jaromír Jágr miluje tvrdý monotónní trénink před hokejovou sezonou. To ale samozřejmě neznamená, že Barbora Špotáková nemá ráda hod oštěpem a že Jaromír Jágr nemiluje hokej. Opak je pravdou.

Jsem si téměř jistý, že stejné je to i ve škole. Studenti a žáci mohou mít rádi a uznávat náročné školy a kantory, pokud tito jsou spravedliví, umí učit a dělají svojí práci naplno. Žákům a studentům

nevadí náročnost ani biflování, pokud vidí, že mají smysl a že přináší úspěch. Zejména později v dospělosti právě takovýto přístup ocení.

I proto si všem žákům, učitelům i studentům do začátku školního roku popřát hodně dobré vůle, síly a odvahy. Školám potom přeji dobrou spolupráci s rodiči a schopnost přesvědčit své žáky o tom, že škola je skutečně přípravou na život v dospělosti a že může být přípravou náročnou i příjemnou zároveň.

Mezi studenty pobývám rád.
Přirozená zvědavost a kritičnost
je osvěžující.

Budoucnost Vysočiny

Na svých setkáních s Vysočinou jsem potkal obrovskou spoustu lidí. Často jsme dlouze diskutovali a měli i různé názory. Přesto jsem většinou cítil, že náš základní cíl je stejný. Zajistit Vysočině, jedné z nejkrásnějších částí naší vlasti, rozvoj, prosperitu a dobrou budoucnost. Není a nebude to jednoduché. Je třeba být připraven a mít odvalu. Když jsem přemýšlel, jak nejlépe napsat, co je třeba dělat, abychom na Vysočině byli úspěšní, vzpomněl jsem si na bajku O žabce, kterou jsem četl před několika lety. Bajku jsem vyhledal, upravil a dovolím si ji uvést na úplný závěr této knihy.

Ještě předtím než tak učiním, chci moc poděkovat všem, kteří mi s knihou naprosto nezištně pomáhali. Děkuji mým přátelům Oldřichu Zadražilovi a Honzovi Kaletovi za to, že pročetli a sesbírali mé články a pomohli je sestavit do jedné knihy, děkuji Petrosovi Martakidisovi za grafickou úpravu. Všem děkuji za trpělivost.

Možná nejvíce potom děkuji své manželce a dětem za toleranci a podporu. Bez nich bych spoustu věcí v životě včetně napsání této knihy, nedokázal.

Bajka o žabce

Byla jednou jedna skupina žabek, které chtěly závodit. Chtěly se dostat na jednu velmi vysokou věž. Rozhodly se tedy, že uspořádají soutěž. Na atrakci se přišlo podívat velmi mnoho diváků. Diváci přišli nejen proto, aby se pobavili, ale také proto, aby uviděli, co žabky dokáží, aby je mohli povzbudit a aby také mohli výkony žabek komentovat.

Soutěž začala a ukázalo se, že z přítomných diváků nikdo nevěří, že se některé ze žabek podaří na vrchol vysoké věže dostat. Diváci kroutili hlavami a říkali: *Oh, to je příliš namáhavé! To se žádné žabce nemůže nikdy podařit. Oh, ta věž je příliš vysoká! Oh, není přece možné, aby existovala žába, která vyleze na tak vysokou věž!*

A začalo se ukazovat, že diváci mají pravdu, žáby jedna po druhé začaly zaostávat.

Diváci ještě více zvýšili svoji aktivitu a znovu hlasitě na žáby pokřikovali: *Vidíte, my jsme to hned říkali, že se vám to nemůže žádné podařit! My jsme od začátku věděli, že ta věž je příliš vysoká a že vy jste příliš slabé a málo trénované! My jsme od začátku věděli, že je hloupost, pořádat takovou soutěž a pokoušet se dosáhnout takového vysokého cíle!*

A vývoj celé soutěže dával divákům stále více za pravdu. Další a další žáby se opožďovaly, soutěž vzdávaly a vracely se nazpátek dolů. Tak postupně vzdaly všechny žáby s výjimkou jediné. Jen jedna žabka pokračovala dál a vůbec to nechtěla vzdát.

Diváci znovu křičeli: *Je to příliš únavné! Tak vysoko nahoru se přece nikdo nemůže dostat!* Poslední žabka, která soutěž nevzdala, však svižně postupovala dál a nakonec za zpočátku rozpačitého a posléze obdivného potlesku diváků vystoupila na samý vrchol věže.

Ostatní žabky i diváci byli překvapeni a chtěli vědět, jak se podařilo právě jí to, co všichni ostatní považovali za nemožné. Jeden divák tedy přišel k žabce a zeptal se jí, kde se v ní vzalo tolik síly, aby se dostala až na samotný vrchol.

A tehdy se zjistilo, že vítězná žabka je **hluchá**. Ptáte se, jaké z toho pro nás plyne ponaučení? Tady je:

- Naslouchejme, co možná nejméně, lidem, kteří jsou negativní a pesimističtí.
- Vždy myslíme na sílu slov, neboť všechno, co slyšíme nebo čteme, má vliv na naše činy.
- Umějme být někdy i hluší, když nám někdo poví, že nemáme na to, abychom uskutečnili své sny. Uvědomme si, že věci se nám mohou povést pouze tehdy, když to opravdu chceme.
 - Buďme optimisty.

Andreas Ujohod